

ת"פ 59362/11/16 - מדינת ישראל נגד יוסף חן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 59362-11-16 מדינת ישראל נ' חן ואח'
בפני כבוד השופט עמי קובו

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. יוסף חן

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד נטלי חגי

ב"כ הנאשם 1: עו"ד עדי ברקאי

הכרעת דין - בעניינו של הנאשם 1

רקע

- נגד הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") ביחד עם הנאשמת 2 (להלן: "הנאשמת") הוגש כתב אישום אשר מייחס להם את העבירות הבאות:
 - ניסיון לקבלת דבר במרמה** - עבירה לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 25 בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
 - קבלת דבר במרמה** - עבירה לפי סעיף 415 רישא בחוק.
 - זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות** - עבירה לפי סעיף 418 סיפא בחוק.
 - שימוש במסמך מזויף** - עבירה לפי סעיף 420 ו-418 סיפא בחוק.
 - בידוי ראייה** - עבירה לפי סעיף 238 בחוק.כמו כן, הנאשם הואשם לבדו (ללא הנאשמת) בעבירות הבאות:
 - הימנעות לעזור בגילוי נכסיו** - עבירה לפי סעיף 214 בפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980 (להלן: "פקודת פשיטת הרגל").
 - העלמת נכסים והשמטה** - עבירה לפי סעיף 216 (4) ו-(6) בפקודת פשיטת הרגל.
- הכרעת דין זו מתייחסת לנאשם בלבד, הואיל ועניינה של הנאשמת פוצל בשלב פרשת ההגנה.

עמוד 1

ונקבע כי עניינה ימשיך להתברר לאחר מתן הכרעת הדין בעניינו של הנאשם.

3. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, בזמן הרלוונטי לכתב האישום הציגו הנאשמים את עצמם כזוג נשוי. באותה עת הנאשם היה בהליכי פשיטת רגל בתיק פש"ר 1593/02 אשר התנהל בבית המשפט המחוזי בתל אביב (להלן: "**ההליך**"), עורך הדין יניב אינסל מונה כמנהל המיוחד בהליכי פשיטת הרגל בהם היה מצוי הנאשם (להלן: "**המנהל המיוחד**" או "**עו"ד אינסל**"). במסגרת ההליך, ביום 16.1.11 ניתן לנאשם הפטר מותנה לפיו נקבע כי אם הנאשם ישלם סכום של ₪ 170,000 (להלן: "**הסכום**") הוא יקבל הפטר מחובותיו (להלן: "**ההפטר**").

4. הנאשמים הם בעלי מלוא הזכויות בדירה ברח' כחלית ההרים 12 במודיעין (להלן: "**הדירה**"). כדי לשלם את הסכום ולקבל את ההפטר, התכוון המנהל המיוחד לממש את הדירה, כך שעם מכירת הדירה, מחצית משווייה יועבר לנושיו של הנאשם. כפועל יוצא מהאמור, חל איסור על הנאשם למכור את הדירה ללא אישורו של המנהל המיוחד (להלן: "**האיסור**"). הנאשמת הייתה מודעת להליך בו היה מצוי הנאשם.

5. במהלך חודש מרץ 2014 או בסמוך לכך, בעקבות הצעת הנאשמים למכור את הדירה, הגיעו בני הזוג שושנה ואברהם גז (להלן: "**הרוכשים**") לדירתם של הנאשמים כדי לראותה במטרה לרכשה. הנאשמים לא הביאו לידיעת הרוכשים כי הנאשם נמצא בהליך פשיטת רגל ונאסר עליו למכור את הדירה ללא אישורו של המנהל המיוחד. במעמד זה סיכמו הנאשמים והרוכשים כי הנאשמים ימכרו לרוכשים את הדירה תמורת סכום של ₪ 1,200,000, מבלי ליידע את המנהל המיוחד.

6. ביום 24.4.14 הגיעו הרוכשים לדירה וחתמו על זיכרון דברים עם הנאשמים, בנוגע למכירת הדירה. בזיכרון הדברים לא הוזכר כלל עניין ההליך והאיסור (להלן: "**זיכרון הדברים**"). באותה עת מסרו הרוכשים, לבקשת הנאשמים, שיק בסכום של ₪ 18,000 כ"דמי רצינות" (להלן: "**השיק**") וסוכם כי עם חתימת הסכם מכירת הדירה (להלן: "**הסכם המכר**") יוחזר השיק לרוכשים. מספר ימים לאחר מכן, פדו הנאשמים את השיק שקיבלו מהרוכשים.

7. ביום 8.5.14 הגיעו הנאשם והרוכשים למשרדו של עו"ד אילן שם טוב (להלן: "**עו"ד שם טוב**") שייצג באותה עת את הנאשם. הנאשם חתם עם הרוכשים על חוזה המכר, וזאת מבלי שקיבל את אישור המנהל המיוחד לכך ומבלי שישנה כל התייחסות בהסכם להיות הנאשם תחת צו פשיטת רגל. במעמד זה מסרו הרוכשים לעו"ד שם טוב שיק על סך ₪ 500,000 כמקדמה לרכישת הדירה (להלן: "**כספי המקדמה**"). לאחר מועד זה, עת ביקש עו"ד שם טוב לרשום הערת אזהרה בטאבו לטובת הרוכשים, גילה האחרון במקרה, כי הנאשם בפשיטת רגל. נוכח האמור, הודיע עו"ד שם טוב לרוכשים כי העסקה מבוטלת, עקב היותו של הנאשם בפשיטת רגל, וכי עליו לפנות ולקבל את הוראות הרשויות בעניין החזרת כספי המקדמה. בתגובה לאמור, הגישו הרוכשים ביום 28.5.14 לבית המשפט המרצת פתיחה וזאת במטרה לאכוף את הסכם המכר, נוכח תשלום כספי המקדמה (להלן: "**המרצת הפתיחה**").

בהמשך, זיפו הנאשמים, או מי מטעמם, את זיכרון הדברים, כך שהוסיפו הערה לפיה הנאשם נמצא בהליכי פשיטת רגל (להלן: "**זיכרון הדברים המזויף**"). בתאריך 15.7.14 או בסמוך לכך הוגשה על ידי הנאשמת תגובה להמרצת הפתיחה, בה טענה האחרונה כי היא הבעלים היחיד של הדירה מתוקף הסכם גירושין בינה לבין הנאשם משנת 1995 וכי הנאשם היה צד להסכם המכר רק באופן פורמלי מאחר שהיה רשום בטאבו כבעלי הדירה. כמו כן, טענה הנאשמת כי הרוכשים ידעו שהנאשם הוא פושט רגל וצירפה את זיכרון הדברים המזויף.

במעשיהם המתוארים לעיל קיבלו הנאשמים 18,000 ₪ במרמה וניסו לקבל את כספם של הרוכשים במרמה. הנאשמים, או מי מטעמם, זייפו את זיכרון הדברים והשתמשו בו כדי לבדות ראייה וזאת בכוונה להטעות רשות שיפוטית. הנאשם נמנע במזיד למסור נכסיו הניתנים לחלוקה בין הנושים שלו, העלים חלק מנכסיו לאחר שהוגשה בקשת פשיטת הרגל, והשמיט דבר בעל חשיבות בעניינו.

תשובת הנאשם לכתב האישום

8. **הנאשם כפר בעובדות כתב האישום**, וטען כי הוא התגרש מהנאשמת בשנת 1995, אם כי הגירושין לא עודכנו במרשם האוכלוסין. הודה בכך שהיה בהליכי פשיטת רגל, שמונה המנהל המיוחד, וכי ניתן הפטר מותנה כמתואר בכתב האישום. הנאשם הודה שהנאשמים היו בעלי הזכויות בדירה. הנאשם אישר כי בעקבות הצעת הנאשמים למכור את הדירה, הגיעו הרוכשים לדירתם כדי לראותה, במטרה לרכוש אותה, אך כפר בכך שהנאשמים לא הביאו לידיעת הרוכשים כי הוא נמצא בהליך פשיטת רגל, וכי נאסר עליו למכור את הדירה ללא אישורו של המנהל המיוחד. הנאשם הודה בכך שהיה סיכום עקרוני למכירת הדירה, אך כפר בכך שהיה צורך לדווח למנהל המיוחד באותו מועד על אודות הסיכום העקרוני שנערך בעל פה ושאינו אכיף. הנאשם אישר כי נכרת זיכרון דברים, וטען שנושא מעמדו הוזכר והיה ידוע, ואילו נושא "האיסור" כביכול, לא עלה שכן לא היה איסור. הנאשם אישר כי השיק נמסר כדמי רצינות, אך כפר בכך שהוסכם שהשיק יוחזר במעמד החתימה. הנאשם כפר בכך שהם פדו את השיק שקיבלו מהרוכשים, וטען כי אין לו חשבון בנק, והשיק לא נפרע בחשבונו. ככל הידוע לו, השיק הופקד על-ידי צד שלישי. בכל הנוגע למפגש עם עו"ד אילן שם טוב, כפר הנאשם בנטען בכתב האישום, אך הודה כי עו"ד שם טוב נתבקש לערוך את הסכם המכר מטעמו ומטעם הנאשמת. עו"ד שם טוב היה מודע למעמדו המשפטי של הנאשם. הנאשם כפר בכך שנדרש אישור מוקדם של המנהל המיוחד. הודה בקבלת השיק הבנקאי, וטען שהשיק הושב לקונים. הנאשם טען כי עו"ד שם טוב ידע על מעמדו המשפטי, ולא גילה זאת "במקרה" כנטען בכתב האישום. הנאשם הודה בכך שהרוכשים פנו לבית המשפט בהמרצת פתיחה כדי לאכוף את הסכם המכר נוכח תשלום כספי המקדמה. לטענתו, המוכרים חפצו בעסקה ואף ביקשו לאכוף את הסכם המכר, ללא קשר למעמדו המשפטי של הנאשם, וגם לאחר שהדבר "נודע" להם. הנאשם כפר בזיוף זיכרון הדברים. הנאשם לא קיבל דבר במרמה, לא זייף דבר, לא עשה שימוש בזיכרון הדברים, לא בדה ראייה, ועסקת המכר נעשתה ללא מרמה, הקונים חפצו מאוד בעסקה (חרף היותו במעמד של פש"ר), והמנהל המיוחד אישר את העסקה. עסקת המכר לא הייתה מנוגדת לאינטרס של המנהל המיוחד או של הנושים. הנאשם דיווח בכתב למנהל המיוחד על העסקה, וקיבל את הסכמתו בכתב.

העדויות והראיות

9. **עו"ד אילן שם טוב** העיד (עמ' 57 ואילך לפרו' מיום 27.1.19) **כי הוא ייצג את הנאשמים בהליך של מכירת הדירה**. לא נאמר לו שהנאשם פושט רגל. לאחר חתימת ההסכם פנה אליו עו"ד ששוכר אצלו משרד, וזיהה את הנאשם ומסר לו שהנאשם פושט רגל. הדבר לא נאמר לעו"ד שם טוב קודם לכן (עמ' 58). עו"ד שם טוב הזמין את הנאשם למשרדו, ושאל אותו אם הוא פושט רגל, ומכאן ואילך השיב הנאשם שעו"ד שם טוב אינו מייצג אותו יותר. עו"ד שם טוב פנה ללשכת עורכי הדין בשל סוגית החיסיון, והבין שלא יוכל להמשיך בעסקה. בהנחיית הלשכה, פנה לעורך הדין של הצד השני, והודיע לו על המצב. הוא הודיע לנאשם שלא ישחרר את הכסף עד להחלטת בית המשפט וכך היה (עמ' 58).

עו"ד שם טוב העיד כי קודם לכן ייצג את הנאשם, קידם את העסקה, ניהל משא ומתן לקראת חתימת החוזה, הצדדים חתמו על העסקה, ואף אחד לא העלה שום הערה או בעיה כזו או אחרת. לדבריו, הכונס התרשל בתפקידו, משום שאם הוא היה רושם הערה במרשם המקרקעין, אז עו"ד שם טוב היה מזהה את זה ועוצר את העסקה, אך הדבר לא נעשה (עמ' 59). בשום שלב במועד חתימת החוזה לא עלה נושא פשיטת הרגל. גם בשלב ששאל, הדבר לא עלה (עמ' 60).

עו"ד שם טוב מסר בחקירתו הנגדית לב"כ הנאשם, שלא הייתה הערת אזהרה או עיקול. הנסח היה נקי, למעט משכנתא (עמ' 60). ברגע שהוא היה אמור לשחרר את הכסף, הבין שישנה בעיה. לא הייתה מניעה לרשום הערת אזהרה בגין המכירה, והיא נרשמה בפועל (עמ' 61). הוא לא ידע על זיכרון הדברים (עמ' 61). עו"ד שם טוב מסר כי הגיש נגד הנאשם תלונה במטרה בגין זיוף (עמ' 75).

10. **העד עו"ד אהרן ברמי** (עמ' 78 ואילך, לפרו' מיום 27.1.19) **מסר כי הוא ייצג בהליך מכירת**

הדירה את הקונים, בני הזוג גז (עמ' 78). הוא קיבל את שמו של עו"ד שם טוב, שייצג את הנאשמים, ויצר איתו קשר. נקבע מועד לחתימת החוזה. הוא הגיע ונכחו גם בני הזוג גז. בצד השני היו הנאשם והנאשמת, וכן החתן של בני הזוג גז, מר אלי לוי צדק. חתמו על המסמכים של החוזה. העסקה נחתמה. נתנו קודם לכן פיקדון על סך 18,000 ₪, שהיו צריכים לקבל בחזרה. כלומר, בני הזוג גז היו צריכים לקבל את השיק מהנאשמים בחזרה, משום שזה לא היה חלק מהעסקה (עמ' 79). למחרת הוא רשם הערת אזהרה, ובהמשך היום התברר לו שיש בעיה. כשדיבר עם עו"ד שם טוב, מסר לו עו"ד שם טוב שהנאשם פיטר אותו או שהוא התפטר (עמ' 79). כששאל מדוע, השיב עו"ד שם טוב שמדובר בעניין של סודיות בין עורך דין ללקוח. עו"ד ברמי ביקש מעו"ד שם טוב אישור לשוחח עם הנאשם, ובהמשך לכך התקשר לנאשם כדי לברר מה הבעיה עם העסקה, ואז גם הנאשם השיב לו שהוא פיטר את עורך דינו, ושיש פסק דין הצהרתי שהנאשם העביר את חצי דירה שלו לנאשמת, ושצריך לערוך חוזה חדש מול הנאשמת, כי כל הדירה שלה, והנאשם אף אמר לו שאם הוא רוצה, הוא יוכל לייצג את שני הצדדים. עו"ד ברמי הבין שאין כאן תום לב בעסקה (עמ' 79). עו"ד ברמי הבין שהסיפור מתחיל להיות מורכב, הוא נכנס למערכת של הכנ"ר ובדק את תעודת הזהות של הנאשם, וראה שיש הליכי פשיטת רגל (עמ' 80). קודם לכן, ובשלב חתימת החוזה, הוא לא ידע על כך. לאחר מכן, התקשר למר אלי לוי צדק, החתן של הקונים, והסביר לו על הליכי פשיטת הרגל, ושאל אותו אם ידע על כך, וזה השיב לו בשלילה.

עו"ד ברמי העיד כי קודם לכן, במעמד חתימת החוזה, דיברו איתו על 18 אלף ₪. מר אלי לוי צדק אמר במהלך העסקה של חתימת החוזה בקול רם, ובאופן שכל הנוכחים שמעו, שבגמר העסקה צריך להחזיר את השיק, והנאשמים שתקו (עמ' 81). בדיעבד הוא הבין שכבר במעמד חתימת החוזה, סכום זה נפרע (עמ' 82).

עו"ד ברמי העיד בחקירתו הנגדית כי במעמד חתימת החוזה, הוא לא ידע שקדם לו זיכרון דברים (עמ' 82). בהמשך הבהיר כי במעמד חתימת החוזה אלי לוי צדק עדכן אותו שהוא צריך לקבל בחזרה שיק על סך 18 אלף ₪ שניתן לביטחון במעמד זיכרון הדברים, אך הדבר נאמר כשהחוזה כבר נחתם, כדי להעביר איזשהו מסר לצד השני שהשיק צריך להימסר חזרה (עמ' 83). כלומר, ידע על קיומו של זיכרון הדברים, בסמוך לאחר חתימת החוזה, כשהדברים הועלו עלי ידי אלי לוי צדק שאמר שיש שיק שמוחזק אצל הנאשמים (עמ' 84). כאשר נשאל מדוע לא דיווחו על כך טפסים למס שב"ח (להלן: מש"ח), השיב שהבין כי אלי לוי צדק אמור לקחת את השיק עוד באותו ערב של חתימת החוזה, ומבחינת הצדדים אין מעמד כבר לזיכרון הדברים, אשר החוזה גבר עליו. זיכרון הדברים לא מומש (עמ' 85). כשמילא את טפסי המש"ח לא היה ער לזיכרון הדברים, ולאחר שנודע לו על זיכרון הדברים, הבין שזיכרון הדברים מבוטל, משום שמחזירים את שיק הפיקדון, מאחר שנערך חוזה.

בדיעבד, מסכים שהיה צריך לדווח על זיכרון הדברים במש"ח. עד היום לא ראה בעצמו את זיכרון הדברים. לאחר שנודע לו שהנאשם היה בפשיטת רגל ופיטר את עורך דינו, עדכן את בני משפחת הרוכשים, ואלה החליטו לקחת עו"ד אחר שיגיש תביעה אזרחית, ואותו עו"ד המשיך בטיפול (עמ' 86). עו"ד ברמי לא היה במעמד זיכרון הדברים, ולכן אין לו ידיעה אישית עבור מה ניתן הפיקדון בסך 18,000 ₪. בדיעבד הבין שהסכום ניתן כדי לשמור את הדירה לטובת העסקה. מדובר בשיק ביטחון שהיה צריך להחזירו, ולא הייתה כוונה לרמות את רשויות המס (עמ' 87). כאשר אלי לוי צדק אמר לנאשם שהוא מגיע אליו באותו ערב וייקח את השיק בחזרה, הייתה שתיקה, ועו"ד ברמי הבין את השתיקה כהסכמה (עמ' 88). לא ידוע לו על כך שהשיק היה אמור להיגרע מהתמורה.

11. עו"ד יניב אינסל (להלן: "עו"ד אינסל") מסר הודעה במשטרה אשר הוגשה בהסכמה

(ת/5). עו"ד אינסל העיד כי הוא מונה על ידי כונס הנכסים הרשמי ביום 11.2.09 למנהל מיוחד בהליכי פשיטת רגל שבהם מצוי הנאשם. ביום 16.1.11 ניתן לנאשם הפטר מותנה, ולפיו נקבע כי אם ישלם סך של 170,000 ₪ ויסלק את חוב הפיגורים שלו בפשיטת הרגל, הוא יקבל הפטר מחובותיו. היו לו זכויות מגורים בדירה. עו"ד אינסל התכוון לממש את הזכויות בדירה בעצמו, כלומר למכור את הדירה, לקחת את החצי של הנאשם, ולחלק את הסכום לנושים (ש' 4-7). אז הנאשם הציע הצעה לשלם 170,000 ₪ כפדיון זכויות בדירה ובית המשפט קיבל את זה. היה תאריך יעד של 12 ימים להעברת הכסף, ואז התחילו "סיפורים" מצדו של הנאשם לפיהם יש עיקולים, והדירה לא רשומה בטאבו, אלא רק בחברה המשכנת, ולכן אינו יכול לממש את הדירה. התהליך נמשך זמן רב מעבר למצופה. ביום 27.2.14 הגיש עו"ד אינסל עדכון לבית המשפט ואמר שפגש את הנאשם במשרדו, והנאשם התחייב לשלם עד ליום 14.3.14 180,000 ₪ (שהנאשם לא שלם). בחודש מרץ 2014 עו"ד אינסל הגיש בקשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב לממש את הדירה, כלומר שעו"ד אינסל ימכור את הדירה, יפרק את השיתוף בין הנאשמים. השופטת העבירה את המסמך לתגובת הנאשמים, וביום 14.4.3 הגישה הגישה הודעה לבית המשפט בו היא טענה שהדירה שלה באופן בלעדי, והנאשם בכלל מתגורר במקום אחר, והיא מבקשת למחוק את חובות הנאשם לחלוטין. עו"ד אינסל מסר שאת המסמך הזה פיסית הגיש הנאשם, מאחר שביד המקרה באותו יום שבו הוגש המסמך (14.4.3) הוא פגש את הנאשם מחוץ לבית המשפט, ושאל אותו למעשיו, והנאשם השיב שהוא הולך להגיש את המסמך האמור. ביום 14.5.15 עו"ד אינסל הגיש תשובה לבית המשפט בתל אביב ומסר שהטענה שהנאשמת היא הבעלים של הדירה היא שקרית, ושמשך שנים הנאשמים מסמאים את עיני בית המשפט ואת עיני הנאמן, ויש לשים לכך סוף. ביום 14.5.19 השיב הנאשם שלא יוכל להביא כסף מאחר שהנכס כלל אינו שלו, וביקש הפטר. ביום 14.6.2 הגיש עו"ד אינסל הודעת עדכון נוספת לבית המשפט, בה טען שהנאשם הונה אותו ואת בית המשפט בכך שחתם על הסכם למכר הדירה, תוך הצהרה משותפת בהסכם המכר שהוא והנאשמת גרים ביחד בדירה, וכן הגיש נגדם תלונה על הונאה בכך שהסתירו מהקונה שהנאשם בהליך פשיטת רגל. הנאשם היה חייב לציין בהסכם המכר שהוא בהליך פשיטת רגל, וכן לעדכן את עו"ד אינסל בדבר הסכם המכר לפני חתימתו, דבר שלא נעשה, וכן ליצור מנגנון בו יועברו לעו"ד אינסל ישירות ה- 200,000 ₪. ביום 14.4.17 השיבה הנאשמת לבקשה שלו לממש את הזכויות, וציינה בפנייתה שכביכול הודיעו לקונה על הליך פשיטת הרגל. לדברי עו"ד אינסל ניתן לראות שבמסמך זיכרון הדברים מדובר בהוספה מאוחרת משום שהפונט שונה, ועל הפונט ישנה חתימה של הקונה, דבר שאינו סביר. זהו מסמך שסומן על ידי החוקר צחי שגב - צ"ש 17. עו"ד אינסל הוסיף כי ביום 14.5.21 קיבל פקס מהנאשם בו הוא מבקש את אישורו של עו"ד אינסל למכור את הדירה, וזאת למרות שהוא כבר מכר אותה, מאחר שזיכרון הדברים נחתם עוד ביום 14.4.24. ביום 14.8.1 הגיש תשובה לבית המשפט בתגובה לתגובה של הנאשם, ובו

פירט באריכות את ההתנהלות של הנאשמים, והדרך שבה הם מהתלים ומרמים את כולם - וביקש מבית המשפט לשים סוף להליך הזה.

עו"ד אינסל הבהיר כי בטאבו הדירה רשומה מחצית על שמו של הנאשם, וכי נעשתה העברת זכויות פיקטיבית, שמהווה הברחת רכוש בהליכי פשיטת רגל. כל ההליכים שעשו הנאשמים היו כדי להשלים את הברחת הרכוש. הנאשם היה חייב לעדכן את עו"ד אינסל בטרם מכירת הדירה בכוונותיו, ומשלא עשה כן הוא הפר את האמון שהוא ובית המשפט נתנו לו. אם היה יודע שהנאשם ביצע הסכם מכר מבלי לעדכן אותו, היה מוציא מיד צו מניעה. בכך לטענת עו"ד אינסל עבר הנאשם על הוראות סעיפים 214 ו-216 לפקודת פשיטת הרגל.

12. בכל הנוגע לעדותו של עו"ד אינסל הוגשו המסמכים הבאים:

א. **ת/6 - הודעת העדכון של עו"ד אינסל לבית המשפט של פשיטת הרגל** (התקבלה ביום 27.2.14) שבה מודיע עו"ד אינסל כי סיכם עם הנאשם כי אם עד ליום 13.3.14 הנאשם לא ישלם לקופת הפש"ר את הסך של 180,000 ₪, יפעל עו"ד אינסל, הנאמן, למימוש חלקו של הנאשם בדירת המגורים שלו ללא דיחוי נוסף.

ב. **ת/7 - הודעת עדכון ובקשה למתן הוראות שהגיש עו"ד אינסל, הנאמן**, לפיה הוא מבקש לאשר לו לפעול למימוש זכויות הנאשם (50%) בדירת המגורים, וכי לשם ביצוע האמור מתבקש בית המשפט להורות על פירוק השיתוף בזכויות בנכס בין הנאשם לבין אשתו, הנאשמת, המתגוררים ביחד בנכס, לשם מכירתו (והחלטת בית המשפט מיום 23.3.14). בהודעה זו ציין הנאמן כי שגה באמון שאותו נתן בנאשם. הנאשם הוביל את כולם בכחש, לרבות את הנאמן. עו"ד אינסל ביקש לפעול למימוש הדירה.

ג. **ת/8 - הודעת הנאשמת לבית המשפט**, אשר טוענת כי היא התגרשה מהנאשם, ואין לנאשם זכויות בדירה. עוד טענה הנאשמת כי הנאשם מתגורר עם אביו, בקרית גת.

ד. **ת/9 - הודעת הנאמן, עו"ד אינסל, לבית המשפט**, שבה הוא מתנגד לטענת הנאשמת לפיה אין לנאשם זכויות בדירה.

ה. **ת/10 - הודעת הנאמן, עו"ד אינסל**, אשר מציינת כי תגובת המשיבה (הנאשמת) מיום 3.4.14 הוגשה פיזית בידי הנאשם עצמו, וכי הנאמן אשר יצא מדיון בבית המשפט בתיק אחר, נתקל בנאשם במקרה, וזה האחרון הסביר לו כי הוא מגיש את תגובתה של הנאשמת.

ו. **ת/11 - הודעה מיום 21.5.14** - ששלח הנאשם לעו"ד אינסל (לאחר החתימה על ההסכם למכירת הדירה ביום 8.5.14), ובה דיווח כי הגיע קונה רציני, וכי מתוך מחיר הדירה בסך 1.2 מיליון ₪, יועבר לעו"ד אינסל סך של 200,000 ש"ח. ביקש את אישור הנאמן בכתב למכירה, וציין את שמות הקונים, אברהם ושושנה גז. על גבי הודעה זו נרשם מטעם עו"ד אינסל, ביום 21.5.14, כי בכפוף להעברת המחאה בנקאית על סך 200,000 ₪ מהתשלום הראשון, לידי הנאמן ולטובתו, לא יתנגד למכר הדירה.

ז. **ת/12 - הודעה של הנאשם לבית המשפט מיום 19.5.14** (לאחר החתימה על ההסכם למכירת הדירה ביום 8.5.14) שבה הוא מציין כי אין לו נכסים למכירה, אין ברשותו כסף לשלם, ולכן מבקש לקבל הפטר.

ח. **ת/13 - הודעת עדכון שהגיש עו"ד אינסל** שבה ציין כי הנאשם והנאשמת הונו אותו ואת בית

המשפט (והחלטה מיום 2.6.14). עו"ד איסל ציין כי הנאשם הסתיר מידיעת הרוכשים ומידיעת בא כוחם כי הוא נתון בהליכי פשיטת רגל. עוד ציין עו"ד איסל שלא ניתנה שום כל הסכמה מטעמו להסכם המכר, וכי הסכמתו לפדות את חלקו של החייב בתמורה לסך של 200,000 ₪, ניתנה רק מאוחר יותר, בעוד שהנאשם הטעה אותו לחשוב כי טרם נחתם הסכם מכר, וזאת בכפוף לתנאים שבהם הנאשם לא עמד. הוסיף כי הסכמתו בטלה ומבוטלת. רק לאחר חתימת הסכם המכר נודע לבא כוחם של הרוכשים שהנאשם נתון בהליכי פשיטת רגל, וכי עובדה זאת הוסתרה. בשלב זה עצר ב"כ הנאשם את הליכי המכר. הנאשם הונה את הרוכשים ואף משך המחאת ביטחון בסך 18,000 ₪ במרמה. הנאמן ביקש להורות על השלמת הליכי המכר תוך העברת מלוא חלקו של הנאשם לטובת קופת הפש"ר. עו"ד איסל צירף להודעה זו שהגיש לבית המשפט של פשיטת הרגל את המסמכים הבאים: הסכם המכר, מכתבו של עו"ד שם טוב, מכתב נוסף מטעם ב"כ הרוכשים, המרצת הפתיחה שהגישו הרוכשים לאכיפת ההסכם.

ט. **ת/14 - תגובה מטעם הנאשמת בהליך פשיטת הרגל (פש"ר 1593/02) (כולל החלטת בית המשפט מיום 17.7.14) וכן כתב התשובה מטעם הנאשמת בהליך המרצת הפתיחה (ה"פ 53109-05-14), בצירוף תצהיר הנאשמת ונספחים.** במסגרתם טענה הנאשמת כי היא הבעלים היחיד של הדירה, וכי היא התגרשה מהנאשם. בתגובת הנאשמת בהליך הפש"ר ובכתב התשובה של הנאשמת בהמרצת הפתיחה טענה הנאשמת כי ביום 24.4.14 נכרת זיכרון דברים, שהובא על ידי חתנם של הרוכשים, ובמסגרתו גם ההערה בסוף זיכרון הדברים. במעמד זיכרון הדברים שולם לנאשמת סך של 18,000 ₪ לפקודתה כדמי רצינות של הרוכשים. הנאשם היה צד פורמלי לזיכרון הדברים, מאחר שהוא היה רשום בטאבו כבעלים. **העובדה שהנאשם היה פושט רגל נאמרה במפורש לרוכשים ואף נרשמה במפורש בזיכרון הדברים לפני חתימת הצדדים. בתגובה מטעם הנאשמת וכן בכתב התשובה מטעמה בהליך המרצת הפתיחה מצוטט מתוך זיכרון הדברים (המזויף) שבו נרשם "המוכר יוסף חן נמצא בהליכי פשיטת רגל...".** מכאן נטען במסמכים האמורים שלא ברור על בסיס מה טוען הנאמן כי הרוכשים הוטעו. עוד נטען כי עו"ד שם טוב ידע כי החייב הוא פושט רגל. **לכתב התשובה מטעם הנאשמת בהליך המרצת הפתיחה צורף תצהיר חתום על ידי הנאשמת, שבו מצהירה שתצהיר זה נעשה בתשובה להמרצת הפתיחה.** בתצהיר הנאשמת חוזרת על הטענה לפיה עובדת היותו של הנאשם פושט רגל נאמרה במפורש לרוכשים ואף נרשמה במפורש בזיכרון הדברים לפני חתימת הצדדים. **לתצהיר צורף כנספח ד' זיכרון הדברים (המזויף) בו מופיעות שתי השורות שבהן רשום "הערה: המוכר יוסף חן נמצא בהליכי פשיטת רגל, תיק בית המשפט...".**

י. **ת/15 - תשובת הנאמן בהליך פשיטת הרגל והחלטת בית המשפט מיום 1.8.14,** במסגרתה טוען עו"ד איסל כי תגובת הנאשמת (ת/14) מטעה ומתבססת על מסמכים מזויפים. עו"ד איסל טען כי בניגוד לזיכרון הדברים שהגישה הנאשמת בו צוין דבר פשיטת הרגל (קרי: זיכרון הדברים המזויף), הרי שהרוכשים הגישו להמרצת הפתיחה העתק מזיכרון הדברים המקורי, ללא ההערה האמורה. עו"ד איסל צירף להודעתו את העתק זיכרון הדברים המקורי, וטען שעל פניו ההערה שהוספה לזיכרון הדברים שהגישה הנאשמת, עולה כדי זיוף. עו"ד איסל טען כי הנאשמים בוחרים לאורך השנים בטקטיקה של זיוף והטעיה במטרה להבריח את הדירה מידי הנושים.

13. **עו"ד איסל העיד בבית המשפט (עמ' 156 ואילך לפרו') והבהיר כי הרישום בכתב עד על גבי**

ת/11 הוא של מי ממשרדו, אך לא שלו (עמ' 169). עו"ד אינסל הסביר כי הנאשם ניסה לטעון תחילה שהדירה אינה שלו, וביום 3.4 הגישה הנאשמת לבית המשפט הודעה שהדירה רק שלה, והיה דין ודברים בבית המשפט שכלל הגשת בקשות ותגובות, ובעקבות זאת פנה הנאשם בבקשה שסומנה ת/11, לאשר את המכירה (עמ' 170). הייתה הסכמה עקרונית למכירת הדירה בכפוף לכך ש-200 אלף ₪ יגיעו לנאמן ובאמצעותו לנושים (עמ' 170, ש' 17-18), כל עוד ייאמר לקונה שהכסף הראשון יגיע לנאמן (עמ' 170, ש' 25). הסכם הפשרה קבע שאם הנאשם ישלם 480 אלף ₪, לקופת הפש"ר, הליך הפש"ר יסתיים (עמ' 171). העד הבהיר כי נרשם צו מניעה על מכירת הדירה בבית המשפט (עמ' 174), והצו הוסר לבקשת הנאשם, כי הוא רצה לתקן את הרישום כדי שיוכל למכור את הדירה ולהביא את הכסף. כאן הנאשם רימה אותם, ועו"ד אינסל פנה לרשום צו מניעה דחוף לאחר שהתברר לו מעשי הנאשם (עמ' 175, ש' 2-5). הייתה תקופה קודמת שבה לא היה רשום בטאבו צו מניעה, משום שהנאשם פנה לבית המשפט ואמר שהוא רוצה לתקן את הרישום של הדירה, כדי שיוכל לקחת משכנתא ולהביא את הכסף לקופת הפש"ר ועו"ד אינסל הסכים לכך, משום שנתן בנאשם אמון, ואז התברר לתדהמתו שמישהו קנה את הדירה מהנאשם, ואז עו"ד אינסל פנה לבית המשפט וחדש את צו המניעה (עמ' 176). עו"ד אינסל חזר על כך שראה את הנאשם בעת שהנאשם הגיע לבית המשפט המחוזי בת"א והגיש את ההודעה של הנאשמת לבית המשפט שסומנה ת/8 (עמ' 184). להבנת עו"ד אינסל, הנאשם השתמש בנאשמת במעשיו (עמ' 185, 188). עו"ד אינסל הבהיר שפנו אליו מהמשטרה למסור עדות, והוא מסר את המסמכים יש לו בתור נאמן בתיק פשיטת רגל (עמ' 189, ש' 30-31).

14. **מר אלי לוי-צדק העיד** (עמ' 96 ואילך) שהוא החתן של בני הזוג גז, אברהם ז"ל, ושושנה שתבדל"א. הוא היה זה שהלך לראות את הדירה, ולקח על עצמו את המהלך של רכישת הדירה (עמ' 97). כשהוא הגיע לראות את הדירה, אז הנאשם, בנוכחות הנאשמת, הראה לו את הדירה, שנועדה לחמו וחמותו. הוא והנאשם הסכימו על מחיר הדירה, והחליטו לערוך זיכרון דברים. בזיכרון הדברים רשמו שיק על סך 18,000 ₪ (ח"י אלף ₪), תוך סיכום שהשיק ניתן כאות של רצון טוב וכדמי רצינות, ולא יעשה בו שימוש, אלא השיק יוחזר עם חתימת החוזה (עמ' 97). נקבע מועד לחתימת החוזה, והוא היה נוכח במועד החתימה. במעמד החוזה ביקש מהנאשם את השיק בחזרה, ואז הנאשם אמר לו שהשיק אינו עליו, ושיבוא אליו לקחת את השיק. בהמשך הסתבר שהשיק כבר הופקד (עמ' 98). אלי לוי צדק הגיע אליהם ושוחח עם הנאשמת. אלי לוי הוסיף והבהיר שמר אברהם גז הלך לעולמו במהלך תקופת ניהול המשפט (עמ' 98). בכל הנוגע לשורה שנרשמה בזיכרון הדברים לפיה: "המוכר יוסף חן, תעודת זהות... נמצא בהליכי פשיטת רגל, תיק בית משפט...", הרי שזו הערה מזויפת בעליל (עמ' 101). הכתב אינו שלו ואינו של חמותו. אם הם היו יודעים שהדירה נמצאת בכינוס נכסים, לא היו רוכשים אותה. אלי לוי צדק העיד שהוא נכח בפגישה שבה נרשם זיכרון הדברים, והמשפט האמור לא היה שם, אלא הושתל לאחר מכן בוודאות (עמ' 101, ש' 26-27). כתב היד על זיכרון הדברים - למעט המשפט האמור לעיל - הוא של העד (עמ' 102, ש' 1-3). הסעיף המקורי שהיה בזיכרון הדברים אינו מופיע (עמ' 102). העד זיהה את חתימות בני הזוג גז על גבי זיכרון הדברים, ואת כתב היד של עצמו, והבהיר שהמשפט הרלוונטי הושתל בדיעבד (עמ' 102).

בחקירתו הנגדית הבהיר אלי לוי צדק, כי השיק שניתן במעמד זיכרון הדברים ניתן כ"דמי רצינות" (עמ' 104), ובהמשך במעמד חתימת החוזה הסכום הזה ירד מהסכום של התשלום (עמ' 104, ש' 17-18). הם כלל לא ידעו שלנאשם לא היה חשבון בנק. השיק ניתן לנאשמת, אך הוא התייחס לשני הנאשמים כאל בני זוג. הוא ובני הזוג גז לא ידעו שהנאשם נמצא תחת צו כינוס בפשיטת רגל, ואילו היו יודעים, לא היו רוכשים את הדירה (עמ' 105).

הוא עצמו חש אחריות כלפי חמו וחמותו על המצב שאליו נקלעו בשל העסקה (עמ' 107). בדיעבד הם ביקשו לאכוף את החוזה, לאחר שגילו שהנאשם פושט רגל, וזאת כדי שלחמו ולחמותו תהיה דירה (עמ' 108). השיק (בסך 500,000 ₪) בסופו של דבר הוחזר למשפחה (עמ' 108), וניתן פסק דין כספי שמפצה את המשפחה (עמ' 108), אך הכסף שהיה צריך להיות משולם על פי פסק הדין האזרחי, לא שולם עד היום (עמ' 108). ה-18,000 ₪ נפסקו לטובתם, וכן סכום נוסף של כ-30-40 אלף ₪ בגין הוצאות (עמ' 110). הנאשם הוא זה שנתן לו את זיכרון הדברים, והעד עשה שם תיקונים בכתב יד, כלומר הוא והנאשם ערכו את זיכרון הדברים ביחד (עמ' 115, ש' 20-27). הנאשמת הייתה המוטבת של השיק בסך 18,000 ₪ שהוא מסר במעמד זיכרון הדברים (עמ' 116).

15. **גב' עלווה גז העידה בחקירה הראשית** (עמ' 128 ואילך) כי היא נשואה לבנם של בני הזוג גז. חמה וחמותה חיפשו דירה. אלי לוי צדק, ואשתו, יפה לוי - גיסה וגיסתה - סייעו לבני הזוג גז ומצאו עבורם דירה. היא הצטרפה לראות את הדירה. הם הגיעו לראות את הדירה, ושני הנאשמים הכניסו אותם לביתם, והראו להם את הבית. הם הביאו זיכרון דברים וחתמו, הנאשמים מצד אחד, ובני הזוג גז מהצד השני. מסרו שיק פיקדון לנאשם (עמ' 129 ש' 14-15). **בשום שלב לא נמסר להם על ידי הנאשם על הליך פשיטת הרגל (עמ' 130, ש' 15-24).** **גב' עלווה גז העידה שהיא עוסקת בתחום, ויודעת את כל מהלך ההתנהלות החוקית בתחום פשיטת הרגל, ואם הייתה שומעת משהו על כך, הייתה עוצרת את העסקה, משום שכן אדם שנמצא בפשיטת רגל, אסור לו למכור את הבית, בוודאי שלא באופן עצמאי, אלא הכול צריך להתנהל באמצעות הכונס** (עמ' 130, ש' 25-30). בשלב שלא לא עלו המילים "פשיטת רגל". היא עובדת במע"מ רמלה, ומטפלת אף בעוסקים שהם פושטי רגל, ולכן מכירה את הנושא היטב, ואם הייתה יודעת זאת, הייתה עוצרת הכל (עמ' 131).

בחקירתה הנגדית הבהירה גב' עלווה גז שהיא לא קראה את המלל המדויק של זיכרון הדברים באותו מועד (עמ' 132). היא ראתה שניתן שיק בטחון, ולא הותנה מתי יופקד, אלא הצדדים סיכמו שהם יפגשו כעבור מספר ימים אצל עו"ד לסגור ולחתום על החוזה (עמ' 133). שיק הביטחון נועד לבטא מחויבות לחוזה, וכדי שהמוכרים לא יחפשו קונים אחרים, עד לחתימת החוזה (עמ' 134). אם הייתה יודעת שהנאשם נמצא בהליך של פשיטת רגל, לא הייתה מסכימה שהתהליך ימשיך, והייתה עוצרת ואומרת להם שאסור לבצע את זה (עמ' 135). זיכרון הדברים המקורי נשאר אצל הנאשם (עמ' 140).

16. **מר אליהו גז** העיד בבית המשפט (עמ' 147) כי הוא בנם של בני הזוג גז. היה נוכח במעמד החתימה על זיכרון הדברים בביתם של הנאשמים. הצדדים חתמו על זיכרון הדברים, והשאירו לנאשמים שיק ערבון על סך 18,000 ₪ (עמ' 147). הוצג לעד המסמך שסומן במשטרה צ"ש 17 נספח ד (זיכרון הדברים המזויף). **מר אליהו גז העיד כי שתי השורות שהוספו לזיכרון הדברים בדפוס - הוא לא ראה אותן במעמד החתימה על זיכרון הדברים** (עמ' 148-149). **ההערה בזיכרון הדברים לפיה הנאשם פושט רגל לא הייתה, והם לא היו חותמים על שום זיכרון דברים, ולא נותנים שיק לאדם שהוא פושט רגל** (עמ' 149, ש' 2-7). בשום שלב בשיחה לא עלה שהנאשם פושט רגל (עמ' 149).

בחקירתו הנגדית הבהיר מר גז כי למיטב זכרונו, זיכרון הדברים המקורי היה בכתב יד (עמ' 151). עוד מסר שמספר שבועות לאחר שהעסקה "התפוצצה", הוריו, הקונים, הגישו תביעה לאכוף את החוזה (עמ' 153), וכן תבעו את ה-18,000 ₪. המקדמה בסך של 500,000 ₪ בשיק שניתן במועד החתימה על החוזה, לא נפרעה, והוחזרה (עמ' 153).

17. **גב' מזל הרוש**, בתם של בני הזוג גז, העידה בבית המשפט (עמ' 192 ואילך). גב' מזל הרוש העידה שהייתה נוכחת במעמד זיכרון הדברים, שם אמה נתנה שיק על סך 18,000 ₪ כדמי רצינות. במועד מאוחר יותר חתמו על החוזה. בהמשך עורך הדין מטעם הזוג גילה שהחוזה נערך שלא בתום לב. רק בהמשך נודע להם שהנאשם פושט רגל, דבר שלא ידעו עליו. השיק הועבר כדמי רצינות, והיה אמור להימסר בחזרה בזמן חתימת החוזה, אך הופקד לחשבון של הנאשמים, בניגוד להסכמה (עמ' 193). הוריה פנו לבית המשפט, וזה קבע שהנאשמים צריכים להשיב להם את הסך של 18,000 ₪, וכן את שכר טרחת עוה"ד. הכסף לא הושב. הוצג לעדה בעדותה זיכרון הדברים המזויף (ת/14, נספח ד' לכתב התשובה והתצהיר מטעם הנאשמת בהמרצת הפתיחה). **גב' הרוש אישרה כי זיכרון הדברים שעליו חתמו הוריה היה שונה מאותו זיכרון דברים שהוצג על ידי הנאשמת לבית המשפט בתיק המרצת הפתיחה שהגישו הוריה נגד הנאשמים** (עמ' 194, ש' 6-10). הוספו שורות לזיכרון הדברים שלא היו בזיכרון הדברים המקורי, לפיהן הרוכשים ידעו שהנאשם פושט רגל. גב' הרוש הבהירה שהדבר אינו אמת, והם לא ידעו זאת, ולדבריה אף אדם בר דעת לא יקנה דירה ממישהו שהוא פושט רגל. דמי הרצינות, בסך 18,000 ₪, לא היו אמורים להיות מופקדים בחשבון של הנאשמים (עמ' 194, ש' 17-18). הם ניסו לקבל את הסכום בחזרה במועדים שונים, והנאשמים כל פעם התחמקו, ובסופו של דבר הסכום לא הושב להם. לאחר שגילו שהשיק הופקד, ההורים שלה פנו לבית המשפט לתביעה בגין הפרת החוזה והגישו תלונה במשטרה (עמ' 194). גב' הרוש אישרה שהיא הגישה למשטרה את זיכרון הדברים המקורי שעליו חתמו הוריה (ת/17) (עמ' 199).

באמצעות גב' הרוש הוגש זיכרון הדברים המקורי (ת/17) שבו אין את התוספת אשר קיימת בנספח ד' לכתב התשובה והתצהיר של הנאשמת להמרצת הפתיחה (ת/14).

בחקירתה הנגדית העידה גב' הרוש כי במעמד החתימה על זיכרון הדברים, היא לא הייתה פיסית ליד השולחן שבו חתמו על זיכרון הדברים, כתב היד בזיכרון הדברים הוא של אלי לוי צדק (עמ' 199). התנאי לשיק שנמסר במעמד זיכרון הדברים היה שמדובר בדמי רצינות, ולא יפדו אותם, אלא הכסף אמר היה לחזור לידי הוריה. שיק דמי הרצינות נמסר כדי להראות שהוריה יחתמו על החוזה (עמ' 200). **השיק נפדה שלושה ימים לפני חתימה החוזה, וללא ידיעת הוריה**. אמה הופתעה מאוד לגלות שהשיק נפרע מחשבונה (עמ' 200). הם כלל לא ידעו שהנאשם פושט רגל (עמ' 201). בסופו של דבר, לאחר שנודע שהנאשם פושט רגל, הם הגישו המרצת פתיחה בהמלצת עורך הדין לאכיפת החוזה, משום שהבינו שלא יקבלו את כספם בחזרה (עמ' 201). הם נקלעו למצב שבו יש הסכם מכירה, ועוה"ד המליץ לבקש לקיים את ההסכם (עמ' 201). הוריה נקלעו למצב שלא היו נכנסים אליו מלכתחילה, אילו היו יודעים שהנאשם פושט רגל (עמ' 201). בסופו של דבר היו אמורים לקבל עקב ביטול החוזה 48,000 ₪ (18,000 ₪ כדמי רצינות בצירוף שכ"ט עו"ד), ולא קבלו את הסכום (עמ' 202). סכום נוסף של חצי מיליון ₪ שנמסר בנאמנות לעו"ד, הושב להם (עמ' 203). גב' בן הרוש נשאלה בנוגע להמרצת הפתיחה שהגישו הוריה בבית המשפט המחוזי בלוד, ועל זיכרון הדברים המזויף (עמ' 210), **והדגישה שהם הופתעו מהתשובה שהגישו הנאשמת באותו הליך (עמ' 211, ש' 3), וכי מי שהגיש את המסמך המזויף זו הנאשמת, אך אינה יודעת מי זייף את המסמך בפועל** (עמ' 211, ש' 9-10).

18. **ת/1** - הודעת הנאשם מיום 29.9.14 - במסגרתה שמר הנאשם על זכות השתיקה.

19. **ת/2** - הודעת הנאשם מיום 8.2.15 - בתחילתה הודיע הנאשם שהוא שומר על זכות השתיקה. בהמשך, הנאשם טען כי עו"ד שם טוב, אשר טען כי אם היה יודע שהנאשם היה פושט רגל, כלל לא היה מתחיל את העסקה עם בני משפחת גז - הוא שקרן. הכחיש שעו"ד שם טוב לא ידע על היותו של

הנאשם פושט רגל. לטענתו עדכן את עו"ד שם טוב בכך. אישר שחתם על החוזה עם משפחת גז. טען שאינו יודע אם בחוזה היה אזכור לכך שהוא פושט רגל. טען שמדובר בנוכחות של עורך הדין. טען שהכנ"ר ידע הכל על כך שהוא מוכר את הדירה. לדבריו, בזמן אמיתי עדכן את עו"ד אינסל בכך שהוא מוכר את הדירה. לדבריו, עו"ד שם טוב הוא נוכל וניסה לסחוט ממנו כסף. גם בני משפחת גז הם שקרנים. הוא לא הוסיף דבר למסמך. גם אלי לוי שטען שכלל לא ידע שהנאשם פושט רגל - הוא שקרן. הוא העביר מסמכים לבני משפחת גז בזמן חתימת זיכרון הדברים, והם חתמו על זה שהם ידעו שהוא פושט רגל וגרוש והעביר את הזכויות על הדירה לגרושתו. לדבריו הוא גרוש, ואינו מתגורר עם גרושתו, אלא רק מגיע לעזור. לטענתו, עלוה, אשתו של אלי לוי צדק, שטענה כי במועד חתימת זיכרון הדברים לא עלה נושא פשיטת הרגל - שקרנית. לטענתו, עו"ד אינסל, שהוא הכנ"ר, שטען כי הנאשם לא עדכן אותו בדבר הסכם המכר עם משפחת גז - שקרן. לדבריו, יש לו מסמכים להוכיח זאת, אבל הוא לא יציג אותם. כאשר הוצגה לנאשם טענתו של עו"ד אינסל לכך שאישורו התבקש בדיעבד (ביום 21.5.14), לאחר חתימת זיכרון הדברים (ביום 24.4.14), טען שזו טעות, וכי הנאשם הודיע לעו"ד אינסל בזמן המשא ומתן, ויש טעות סופר על המסמך בתאריך. לטענתו המסמך נשלח לעו"ד בזמן זיכרון הדברים. כאשר הוצגה טענת עו"ד אינסל לפיה מעשיו של הנאשם נועדו להברחת רכוש וכדי להתחמק מתשלום של 200,000 ש"ח שהכנ"ר היה זכאי לקבל, השיב שעו"ד אינסל - שקרן. כאשר הוצגה לו טענת עו"ד שם טוב לפיה הוא לא דיווח לקונים על כך שהוא פושט רגל, השיב שעו"ד שם טוב - שקרן.

20. **עדות רס"ב יצחק שגב** - העיד לגבי נסיבות גביית הודעתו של הנאשם. העיד שהציג לנאשם את המסמכים אשר רשם בהודעה שהציג בפניו, וזאת על אף שאותם מסמכים שהוצגו לא סומנו על ידו (עמ' 26). לדבריו, כאשר שאל את הנאשם לגבי היות הדירה מעוקלת, הבין שהדירה מעוקלת מתוך דברי אחרים, לרבות עורך דין שמסר הודעה, אך לא בדק זאת בעצמו. הבהיר שיתכן שהמונח שבו השתמש לפיו הדירה הייתה "מעוקלת", לא היה מדויק. רס"ב שגב נשאל האם היה מודע לכך שהמתלוננים דיווחו למס שבח שלא היה זיכרון דברים, בעוד שהיה זיכרון דברים - והשיב שלא היה מודע לכך (עמ' 33). נשאל על העובדה שלא נפתחה חקירה נגד המתלוננים בגין תלונה של הנאשם, והשיב שלא קיימת חובה לפתוח בחקירה, וזאת על פי החלטת קצין חקירות (עמ' 33), וממילא ההחלטה אינה בסמכותו (עמ' 34). רס"ב שגב שלל את הטענה שדעתו הייתה נעולה לחובת הנאשם בחקירה (עמ' 36).

21. **ת/8** - הודעה מטעם הנאשמת (התקבלה ביום 3.4.14) לבית המשפט של פשיטת הרגל, שבה טענה כי היא התגרשה מהנאשם בשנת 1995, ובמסגרת זו הועברו אליה ולילדיה כל הזכויות על הדירה. לטענתה אין לנאשם זכויות על הדירה, ואף ניתן פסק דין הצהרתי בנושא. הנאשם כלל אינו גר במקום. ביקשה לתת לנאשם פטור חלוט מטעמים הומניטאריים.

ראיות הגנה

22. הנאשם בחר שלא להעיד להגנתו, ואף לא הביא עדים להגנתו (עמ' 288). במסגרת ההליך הוגשו מספר ראיות מטעם ההגנה, כמפורט להלן:

23. **נ/1** - פקודת המטה הארצי 14.01.01 בדבר הטיפול בתלונה בתיק חקירה. על פי הפקודה, ככלל, כל תלונה, שנתקבלה ביחידה משטרה, תירשם. התלונה תיחקר בידי היחידה המטפלת בעניין, אלא אם החליט הקצין המוסמך, שלא להמשיך ולחקור בתלונה (סעיף 3(ב)(1)).

24. **נ/2** - המרצת פתיחה שהגישו הרוכשים בני זוג גז, נגד הנאשמים, בתאריך 28.5.14 בבית המשפט

המחוזי מרכז (ה"פ 53109-05-14), ובה עתרו להצהיר כי הסכם המכר למכירת הדירה הוא בתוקף ומחייב לכל דבר ועניין, וכן להצהיר כי יש לאכוף על הנאשמים את קיום ההסכמות שבהסכם המכר.

25. **נ/3** - הסכם הפשרה שקיבל תוקף של פסק דין בבית המשפט העליון ביום 22.4.18 (ע"א 866/17) (כ-4 שנים לאחר האירועים הנוגעים לכתב האישום). על פי הסכם הפשרה פסק הדין שניתן בבית המשפט המחוזי יושהה עד אשר הנאשם ישלם סך של 480 ₪ לקופת פשיטת הרגל תוך 150 ימים, בין ממקורותיו ובין באמצעות מימוש הדירה. עם תשלום הסכום האמור, יינתן לנאשם הפטר מלא מחובותיו. בהמשך לכך הוגשה הודעה מאת הנאמן, עו"ד אינסל, לפיה הנאשם שילם לקופת הפש"ר סך של 480 אלף ₪, והליך הפש"ר בא לסיומו.

26. **נ/4** - בקשת החייב למתן צו כינוס ולהכרזתו פושט רגל.

27. **נ/5** - פרוטוקול והחלטת בית המשפט המחוזי בת"א בהליך הפש"ר מיום 16.1.11. בהחלטה נקבע כי יש להתנות את מתן ההפטר בתשלום נוסף של 170,000 ₪, וזאת בנוסף לחוב פיגורים, ככל שישנו חוב כזה.

28. **נ/6** - פרוטוקול בית המשפט המחוזי בת"א והחלטה מיום 8.3.07 שבה ביקש המבקש למכור את הדירה. בקשתו נדחתה באותה עת.

29. **נ/7** - סיכומים מטעם הנאמן, עו"ד אינסל, בהליך הפש"ר, שבהם טוען עו"ד אינסל שמדובר בחייב "רמאי, נוכל ושקרן... שלא בוחל בשום אמצעי ובשום תרגיל כדי למלט את זכויות בכנס מפני נושיו". עו"ד אינסל טען כי הנאשם, ביחד עם הנאשמת, ניסה לא אחת למכור את הנכס לצדדים שלישיים תוך כדי הימצאותו בהליך הפש"ר וזאת מאחורי גבו של הנאמן, ללא ידיעתו וללא קבלת רשות, לא של הנאמן ולא של בית המשפט, ואף לאחר שבית המשפט הורה על מימושה של הדירה בידי הנאמן באופן מיידי. במסגרת ניסיונותיו למכירת הנכס, הפיל הנאשם ברשתו צדדים שלישיים תמימים מהם הסתיר כי הוא נמצא בהליך הפש"ר, וגרם להם להתקשר לשווא בהסכמי מכר אשר בסופו של דבר לא יצאו לפועל, לאחר שהתגלו מעשי המרמה של הנאשם. עו"ד אינסל מביא בסיכומיו את השתלשלות האירועים מושא כתב אישום זה (פסקאות 108 ואילך). עו"ד אינסל טען למעשה זיוף מבית מדרשו של הנאשם, שכולל זיכרון דברים שנערך בין הנאשמים לבין הרוכשים, בני הזוג גז, שלא כולל שום הערה או אזכור לעניין היות הנאשם בהליך פש"ר. עו"ד אינסל טען כי לעומת זאת, בעותק של זיכרון הדברים שאותו צירפה הנאשמת לכתב תשובתה להמרצת הפתיחה שהגישו הרוכשים, מופיעה הערה, בה מצוין כי החייב מצוי בהליך פש"ר (פסקה 113 לסיכומים, נ/7). עו"ד אינסל טען כי לאור מנהגו של הנאשם לזייף מסמכים, ברור כי גם כאן בוצע זיוף שבאמצעותו ביקשו הנאשמים להדוף את טענות הרוכשים כי רומו בעסקת המכר, וניסה להוכיח כי הרוכשים ידעו את דבר היות החייב בהליך הפש"ר, דבר שאינו נכון.

סיכומי המאשימה

30. ב"כ המאשימה, עו"ד נטלי חגי, טענה בסיכומיה כי העובדה שהנאשם לא העיד להגנתו מהווה חיזוק ואף סיוע לראיות התביעה. לא ניתן להטיל ספק במהימנות עדי התביעה. מהעדויות עולה כי בני הזוג גז לא היו מודעים לפשיטת הרגל של הנאשם, וכי הנאשמים לא מסרו פרט זה, לא בע"פ ולא בכתב. שתי השורות שהוספו לזכ"ד (ת/14, נספח ד') לא היו בזכ"ד המקורי (ת/17). כל העדים שנכחו במעמד זיכרון הדברים העידו ששתי השורות הללו לא נכללו בזכ"ד המקורי, וכי הרוכשים או בני משפחתם לא ידעו כלל על עובדת פשיטת הרגל של הנאשם. בני הזוג גז לא העידו משום שמר גז גסס

בתחילת הדיונים בהליך, ובהמשך הליך לעולמו. גב' גז, אישה מבוגרת שלא הייתה בקו הבריאות, ובשל מצבה הרגיז - המאשימה ויתרה על עדותה. יתר בני המשפחה הרלוונטיים העידו בבית המשפט. כך גם העידו עורכי הדין שליוו את הרוכשים, את הנאשם, וכן עוה"ד המנהל המיוחד. הגרסה של כולם הייתה אחידה.

לעניין קבילות זיכרון הדברים, המסמכים הוגשו באמצעות עו"ד אינסל. מסמכים אלה הועברו על ידו למשטרה, וסומנו על ידי החוקר. הזכ"ד המזויף הוא נספח ד' שמצורף לתצהיר שהגישה הנאשמת 2 כמענה להמרצת הפתיחה שהגישו הרוכשים. עו"ד אינסל קיבל זאת לידיו בתפקידו כמנהל מיוחד, ומסר זאת למשטרה. עו"ד אינסל העיד שהוא הגיש אותם למשטרה. הנאשם בהודעותיו במשטרה טען שהרוכשים כן ידעו על הליך פשיטת הרגל, ושהם שקרנים. הגשת התצהיר שזיכרון הדברים המזויף צורף אליו כנספח בהמרצת הפתיחה אינה מיוחסת ישירות לנאשם, אלא לנאשמת. ואולם, לטענת המאשימה הנאשם היה מודע לכך מאחר שהיה צד להליך. אלי לוי צדק אישר שזכ"ד המזויף כולל שתי שורות שהוספו לעומת הזכ"ד המקורי. טענת הנאשם בחקירתו במשטרה (ת/2) לפיה הרוכשים ועורכי הדין ידעו שהוא פושט רגל, דינה להידחות. טענת הנאשם בחקירתו לפיה עדכן את עו"ד אינסל על המכירה מבעוד מועד, עומדת בסתירה לטענתו בתשובה לאישום לפיה כלל לא ידע שהוא מחויב לעדכן את עו"ד אינסל על המכירה. בהליך האזרחי של המרצת הפתיחה הוסכם כי הנאשם ישיב את הסך של 18,000 ₪ לצד שכ"ט עו"ד, אך הנאשם מעולם לא שילם את הכסף. הרוכשים אמנם ביקשו בהמרצת הפתיחה לאכוף את החוזה, אך הדבר אינו שולל את טענתם, שאילו ידעו על היותו פושט רגל, לא היו כורתים את החוזה, ואינו שולל את הקשר הסיבתי בעת ביצוע העבירה. השיק בסך 18,000 ₪ הופקד בחשבונה של הנאשמת, אך השיק ניתן לנאשם על שם הנאשמת, ומתוך הבנה שהם בני זוג. לטענת המאשימה הייתה הבנה שהשיק יוחזר, והנאשם הפקיד את השיק בניגוד להסכמה.

עוד טענה ב"כ המאשימה, כי בכל הנוגע לשיק הביטחון, גם אם הוא היה אמור להיות מקוזז, הרי שהוא היה אמור להיות מופקד לאחר חתימת החוזה, אך השיק הופקד לפני חתימת החוזה. בכל הנוגע לטענת ההגנה שלא הייתה מוטלת על הנאשם חובה להודיע לרוכשים שהוא בהליך פשיטת רגל, הנאשם עצמו ידע שהוא נדרש לדווח, ולכן טען שהוא הודיע לעו"ד אינסל על כך. עו"ד אינסל הבהיר את חובותיו של הנאשם. בכל הנוגע לעבירות פשיטת הרגל, המסמך מיום 19.5.14 (ת/9) מעלה שהנאשם טען בפני עו"ד אינסל שהנכס כלל אינו שלו.

סיכומי הנאשם

31. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד עדי ברקאי, מדובר בעסקה סטנדרטית של מכירת מקרקעין שנכשלה, לא בשל הצדדים, אלא משום שעו"ד שם טוב, כנראה מזהירות יתרה, חשש מבעיות, ובחר להכשיל אותה (עמ' 295). העסקה נכשלה, קמה תביעה אזרחית, וניתן פסק דין ובכך היו צריכים להסתיים הדברים, ללא הליך פלילי. החלק הראשון של כתב האישום מייחס לנאשם קבלת דבר במרמה, קרי: 18,000 ₪ וניסיון לקבלת דבר במרמה, שהדבר הוא חוזה המכר. החלק השני מייחס לנאשם זיוף, שימוש במסמך מזויף ובידוי ראייה, והחלק השלישי מייחס לנאשם עבירות לפי פקודת פשיטת רגל. בנוגע לחלק הראשון - המרמה - על המאשימה להוכיח שהייתה מרמה או מצג כוזב, ושקיים קשר סיבתי בין המרמה לבין קבלת הדבר, ואת היסוד הנפשי. לטענת המאשימה הנאשם רימה בכך שלא גילה לקונים שהוא מצוי בהליך פשיטת רגל, ושנאסר עליו למכור את הדירה ללא אישור המנהל המיוחד. אין מחלוקת שמצג כוזב יכול להתקיים במחדל. במקרה דנן, הזכ"ד מיום 24.4.14, ההגנה אינה טוענת שאינו קביל. לטענת ההגנה לא הייתה מוטלת על הנאשם שום חובה חוקית לגלות שהוא מצוי תחת צו כינוס או

פשיטת רגל. התביעה לא הצביעה על שום מקור חובה סטטוטורי שמחייב אדם לגלות את הסטטוס שלו לפני מכירת דירה. אין חובה בדין על הנאשם לגלות זאת. אין גם חובה בהתאם לנסיבות. שאלת הסטטוס של הפש"ר ביחס לכריתת הסכם המכר, היא רק ביחסים שבין פושט הרגל לבין המנהל המיוחד. כך, כאשר פושט רגל קונה במכולת או משלם עבור נסיעה במונית, הוא אינו מחויב לגלות שהוא פושט רגל. באופן דומה, פושט רגל אינו מחויב לגלות זאת לקונים בעסקה למכירת דירה. אין לכך השפעה על הקונים. פשיטת הרגל רלוונטית רק ביחסים מול המנהל המיוחד, אך לא מול הקונים, וניתן היה להשלים את העסקה עד תום. בני משפחת גז הגישו המרצת פתיחה שבה ביקשו להשלים את העסקה, ובסופו של דבר העסקה בוטלה. אין לפושט רגל חובה לגלות לרוכש בעסקה את דבר היותו פושט רגל. הנאשם אינו טוען שהוא הודיע לרוכשים על קיומו של הליך פשיטת הרגל. המאשימה טענה שחל על הנאשם איסור למכור את הדירה ללא אישור המנהל המיוחד, אך לא הצביעה על המקור הנורמטיבי לכך. עו"ד אינסל אישר שלא נרשם צו מניעה של בית המשפט שאוסר שמונע את מכירת הדירה (עמ' 174, ש' 31-32). לא היו שום עיקול ושום הערת אזהרה. המנהל המיוחד, עו"ד אינסל, העיד שכלל לא היה אכפת לו שהדירה תימכר, ובלבד שיקבל 200,000 ₪ (עמ' 170 ש' 25-20). נכון שעל פי הדין ועל פי דרישת המנהל המיוחד היה על הנאשם להעביר כסף לקופת המנהל המיוחד, ואם הנאשם לא היה עושה כן הוא היה עובר על החוק, אך כלל לא הגענו לשלב זה. בנוגע ל- 18,000 ₪, קמה חובה השבה. לא היה איסור נורמטיבי למכור את הדירה, ובלי איסור, אין חובת גילוי, וללא חובת גילוי, אין מצג כוזב. כמו כן, לא קיים קשר סיבתי בין המצג לבין הדבר. השאלה היא אם הקונים היו נמנעים מלרכוש את הדירה, אילו ידעו על הסטטוס של הנאשם. רק הקונים יכלו להעיד על כך, והם לא העידו. בנוסף לכך, הרוכשים כן רצו את הדירה, ואף הגישו את המרצת הפתיחה לשם אכיפת חוזה המכר. כמו כן, השלמת העסקה לא בוטלה על ידי הקונים, אלא על ידי עו"ד שם טוב, שייצג את הנאשמים. הוא עשה זאת, לא לפי בקשת הנאשמים, אלא בשל האופן שהבין את הסוגיה האתית. הקונים רצו את החוזה בכל מקרה.

בכל הנוגע לשיק בסך 18,000 ₪ שהופקד כ"דמי רצינות", בכתב האישום נכתב כי סוכם שעם חתימת ההסכם, יוחזר השיק לרוכשים, אך הדבר לא הוכח. מי שערך את זיכרון הדברים, מר אלי לוי צדק, הסביר שהוסכם שדמי הרצינות יופחתו מסכום המכר. לאחר מעשה, צריך להחזיר את ה- 18,000 ₪, הואיל והחוזה לא יצא לפועל, אך זה במישור האזרחי בלבד. במועד שבו הנאשמים הפקידו את השיק, הם לא פעלו בניגוד לסיכום כלשהו. השיק הופקד לפי ביטול החוזה, ולא היה איסור להפקידו.

בכל הנוגע לעבירות הזיוף, שימוש במסמך מזויף ובידוי ראייה, נטען כי הנאשמים זייפו את זיכרון הדברים, וכי הנאשמת צריפה את זיכרון הדברים כתגובה להמרצת הפתיחה. בעוד שלגבי זיכרון הדברים המקורי אין מחלוקת על הקבילות, הרי שלגבי זיכרון הדברים שנטען שהוא מזויף, לא הוכח שהוא הוגש לבית המשפט. התביעה הגישה את המסמך כחלק מהודעה של עו"ד אינסל, אך מדובר בראייה שאינה קבילה. אין ראייה קבילה לכך שזיכרון הדברים הוגש כלל לבית המשפט. עו"ד אינסל לא היה שותף להליך של המרצת הפתיחה. בנוסף, כלל לא הוכח שהנאשם הגיש את המסמך לבית המשפט, אלא המאשימה טוענת שהנאשמת הגישה, ואין ראייה לכך שהוא קשור למסמך.

בכל הנוגע לעבירות לפי פקודת פשיטת הרגל, המאשימה לא הוכיחה את העבירה. סעיף 56 לפקודה דן בחובות הנאשם להודיע למנהל המיוחד ולפרט את נכסיו, אך עו"ד אינסל אישר שקיבל את כל המידע על נכסיו הנאשם. הדירה לא הוסתרה מהכנ"ר. הנאשם לא הסתיר דבר, והמנהל המיוחד אף אישר שלא היה אכפת לו

שהדירה תימכר, ובלבד שהיה מקבל את ה- 200,000 ₪. בנוגע לסעיף 216(6) הרי שלא הוכחה השמטה כלשהי.

בחודש 4/17 הצדדים הגיעו להסכם שקיבל תוקף של פסק הדין בבית המשפט העליון, והוסכם שאין עוד טענות של כל צד נגד משנהו, ומכאן שאין הצדקה שהמדינה תמשיך להאשים את הנאשם, ומכאן שעקרונות של צדק והגינות מחייבים את ביטול האישום. כמו כן, החקירה נוהלה באופן רשלני, ואף גרמה לנאשם נזק ראייתי. בנוסף לכך, ניכר שהרוכשים חתמו על תצהיר כוזב בטופס המש"ח, וכלל לא נפתחה נגדם חקירה בנושא.

דין והכרעה

מהימנות ומשקל

32. בפתח הדברים יודגש כי כל עדי התביעה עשו רושם מהימן, ויש לתת אמון מלא בעדויותיהם. שלושה עורכי דין - עוה"ד אינסל, שם טוב וברמי - העידו בבית המשפט, וניכר כי העידו אמת לפי מיטב זיכרונם וידיעתם. שלושת עורכי הדין, אשר שימשו במועדים הרלוונטיים האחד כנאמן בפשיטת רגל, השני כב"כ הנאשמים והשלישי כב"כ הרוכשים, תיארו את ההתרחשויות כהווייתן. עדויותיהם נתמכו אף במסמכים שהוגשו לבית המשפט, ולא נסתרו בכל דרך. כך גם העידו בני משפחתם של בני הזוג גז. בני הזוג גז אמנם לא העידו. מר גז ז"ל הלך לעולמו, וגב' גז בחרה שלא להעיד תוך שהמאשימה ויתרה על עדותה. עם זאת, בני משפחתם - מר אלי לוי צדק, גב' עלווה גז, מר אליהו גז וגב' מזל הרוש, העידו בבית המשפט, ועדויותיהם עשו רושם מהימן מאוד.

33. לעומת זאת, הנאשם בחר שלא להעיד בבית המשפט. בהתאם לסעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, יש לקבוע כי הימנעות הנאשם מלהעיד משמשת חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע.

34. אין ביכולתי לקבל את טענת ב"כ הנאשם לפיה מדובר בעסקה סטנדרטית של מכירת מקרקעין שנכשלה, לא בשל הצדדים, אלא משום שעו"ד שם טוב, כנראה מזהירות יתרה, בחר להכשיל אותה. עו"ד שם טוב אשר ייצג את הנאשם בהליך המכירה של הדירה - ומרגע שנודע לו על כך שהנאשם הוא פושט רגל - עצר את העסקה כדין, משום שהבין שהנאשם פעל בדרכי מרמה, הן כלפיו והן כלפי רוכשי הדירה.

חלק 1 - עבירות קבלת דבר במרמה וניסיון לקבלת דבר במרמה

35. הנאשם הואשם בעבירות של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין, וניסיון לקבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין סיפא, ביחד עם סעיף 25 לחוק.

36. סעיף 415 לחוק העונשין, שעניינו קבלת דבר במרמה, קובע כדלקמן:

"המקבל דבר במרמה, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים".

37. סעיף 414 מגדיר כדלקמן:

"דבר" - מקרקעין, מיטלטלין, זכות וטובת הנאה;

"מרמה" - טענת עובדה בענין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו"לרמות" -

עמוד 15

להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל".

38. בית המשפט העליון עמד לא פעם על יסודות עבירת קבלת דבר במרמה. בין היתר נקבע כי בגדר המרמה נכללת הצגת טענה כוזבת, לרבות בדרך של מחדל, היינו: העלמת עובדה שבנסיבות המקרה היה מקום להציגה (ע"פ 2955/94 **מדינת ישראל נ' דורי**, פ"ד נ(4) 573 [1996]). המרמה יכול שתיעשה במחדל וזאת אף בהתאם להוראת סעיף 18 לחוק העונשין אשר מגדיר "מעשה" - "לרבות מחדל, אם לא נאמר אחרת", וכן מגדיר "מחדל" - "הימנעות מעשייה שהיא חובה לפי כל דין או חוזה". עוד נקבע כי "אין צורך שלמרומה יגרם נזק או הפסד כתוצאה מקבלתו של אותו "דבר", מאחר שהדגש בעבירה זו והאינטרס החברתי שעליו היא נועדה להגן הוא חופש הרצון, חופש הבחירה וחופש הפעולה של המרומה" (ע"פ 8080/12 **מדינת ישראל נ' אולמרט**, פסקה 124 [28.9.16]). עוד יודגש כי "הפרשנות התכליתית של עבירת המרמה היא מעשה הפוגע בשיקול הדעת של מקבלי ההחלטות, אשר בעקבותיו הם אינם נחשפים לכל הפרטים ומקבלים החלטה במצב של חוסר אינפורמטיבי המוביל לפגמים בשיקול הדעת" (ע"פ 7621/14 **גוטסדינר נ' מדינת ישראל**, פסקה 34 [1.3.17]). כך גם נקבע כי קיים צורך "בקיומה של פגיעה בחופש הרצון של המרומה, כשמשמעותה של פגיעה זו היא 'שאם היו נפרשות בפני המרומה כל העובדות לאשורן, אפשר שהיה פועל, או שחייב היה לפעול... אחרת מכפי שפעל'." (ע"פ 8573/96 **מרקדו נ' מדינת ישראל**, פסקה 76, פ"ד נא(5) 481 [1997]).

39. בחינת הראיות במקרה דנן מעלה כי המאשימה הוכיחה מעבר לספק סביר כי הנאשם ביצע מרמה כלפי הרוכשים בכך שהסתיר מהם את דבר היותו פושט רגל, וזאת כאשר הן לפי הנסיבות והן לפי דיני פשיטת הרגל, היה עליו להודיע לרוכשים על כך שהוא פושט רגל. הנאשם קיבל דבר במרמה, בכך שהפקיד את השיק שנמסר כדמי רצינות בסך של 18,000 ₪. כמו כן ניסה הנאשם לקבל במרמה מהרוכשים את העסקה כולה, תוך הסתרת היותו פושט רגל, וזאת בנסיבות מחמירות, הכוללות את היקף העסקה ותמורתה. מתוך מכלול העדויות עולה בבירור כי אילו הנאשם היה מודיע לרוכשים על דבר היותו פושט רגל, הם לא היו מתקשרים עמו בהסכם.

המרמה

40. הנאשם לא טען בסיכומיו שגילה לרוכשים על הליך פשיטת הרגל, וזאת בניגוד לטענתו בתשובה לאישום. מכאן, שיש לקבוע, כפי שעולה מן מתוך מכלול העדויות - הן של עורכי הדין והן של בני משפחת הרוכשים - שהנאשם הסתיר מהרוכשים את דבר היותו פושט רגל. בכך מתקיים יסוד המרמה (מצג שווא), במחדל.

חובת הגילוי - החובה להודיע לרוכשים על כך שהוא בהליכי פשיטת רגל

41. ב"כ הנאשם טען כי לא הייתה מוטלת על הנאשם שום חובה חוקית או חובה שנובעת מהנסיבות, לגלות לרוכשים שהוא מצוי תחת צו כינוס או בפשיטת רגל. אין ביכולתי לקבל טענה זו.

42. ראשית, על פי האמור בכתב האישום המנהל המיוחד התכוון לממש את הדירה, וכפועל יוצא מהאמור, חל איסור על הנאשם למכור את הדירה ללא אישורו של המנהל המיוחד. לפי הודעתו של עו"ד אינסל, כבר בחודש מרץ 2014 הוא הגיש לבית המשפט בהליך פשיטת הרגל בקשה לממש את הדירה של הנאשמים ולמכור אותה (ת/5, ש' 18-20). בעקבות זאת, ביום 3.4.14, הגיע הנאשם לבית המשפט המחוזי בת"א, והגיש בשם הנאשמת תגובה לבקשה, שם נטען (באופן כוזב) שהדירה היא שלה

עמוד 16

בלבד, שהנאשם הוא בעל מחלה נפשית, ובכלל מתגורר אצל אביו בקרית גת. כל זאת אירע בטרם החתימה על זיכרון הדברים עם הרוכשים, ביום 24.4.14. כלומר, במועד החתימה על זיכרון הדברים, ידע הנאשם שעו"ד אינסל הגיש בקשה לממש את הדירה ולמכור אותה, וידע שטרם ניתנה החלטת בית המשפט בבקשה. מכאן סבורני שבנסיבות העניין היה עליו איסור למכור את הדירה בעצמו, מבלי לקבל את אישורו של עו"ד אינסל או את אישור בית המשפט - וזאת אף אם בית המשפט לא הוציא צו מניעה שאסר עליו למכור את הדירה. לאור נסיבות אלה, הייתה מוטלת חובה על הנאשם להודיע לרוכשים על דבר היותו פושט רגל.

43. שנית, סעיף 42 לפקודת פשיטת הרגל קובע בכל הנוגע ל"צו הכרזה על פשיטת רגל" כי משהתמלאו תנאים מסוימים "יכריז בית המשפט בצו שהחייב פושט רגל, ומשעשה כך יהיו נכסי פושט הרגל ניתנים לחלוקה בין נושיו ויוקנו לנאמן". במקרה דנן, אין מחלוקת על כך שבית המשפט הכריז שהנאשם פושט רגל (ואף ניתן הפטר מותנה) ומכאן שנכסיו - לרבות הדירה - הם נכסים ניתנים לחלוקה, והם מוקנים לנאמן. לפיכך, כאשר הנאשם ביקש למכור את הדירה לרוכשים - לאחר שהדירה הוקנתה לנאמן - הרי שביקש למכור נכס שאין ביכולתו למכור ללא אישור הנאמן או בית המשפט, ולפיכך היה עליו להודיע לרוכשים שהוא מבקש למכור להם נכס שהוקנה לנאמן, קרי: שהוא בפשיטת רגל.

44. שלישית, סבורני כי קיימת חובה לפי הנסיבות לגלות לרוכשים את דבר היותו של הנאשם פושט רגל. כפי שהעידו בני משפחת הקונים, כלל לא היו מתקשרים בעסקה, אילו היו יודעים שהנאשם פושט רגל. זהו פרט מהותי בעסקה, אשר הנאשם היה מחויב לגלותו לרוכשים, ומשלא עשה כן, פעל במרמה. אכן, קיימות פעולות יומיומיות אשר בעת ביצוען ניתן לקבל את טענת ההגנה שאין חובה על פושט הרגל לדווח על כך שהוא פושט רגל, כגון כאשר פושט רגל קונה במזומן מצרכים במכולת או משלם עבור נסיעה במונית. עם זאת, אין הדבר דומה לעסקה של מכירת דירה. בעסקה של מכירת דירה, שהיא מטבעה עסקה בעלת היקף כספי משמעותי ואשר השלמת רישום העסקה אורכת זמן, זכאים הרוכשים לדעת שהמוכר הוא פושט רגל, על כל הסיכונים הנלווים לכך. אין מקום לקבל את טענת הנאשם לפיה לא הייתה לכך השפעה על הקונים.

45. חובה נוספת שהייתה מוטלת על הנאשם היא לדווח לנאמן, עו"ד אינסל, על המכירה, והנאשם לא עשה זאת, אלא בדיעבד. אף בעניין זה שוכנעתי כי הייתה מוטלת על הנאשם חובה לדווח לנאשם על המכירה, וזאת בטרם החתימה על ההסכם. הנאשם דיווח לעו"ד אינסל על כך רק בדיעבד, בכך ששלח לו בקשה לאשר את המכירה, אך בקשה זו הוגשה רק לאחר חתימת החוזה, בניסיון להכשיר בדיעבד את מעשה המרמה (ת/11).

46. שוכנעתי כי התקיים בנאשם היסוד הנפשי הנדרש, והוא היה מודע לכך שהוא מחויב להודיע לרוכשים על כך שהוא פושט רגל ובמקביל היה מחויב להודיע לנאמן - מבעוד מועד - על הליך מכירת הדירה. טענתו של הנאשם בחקירתו (ת/2) לפיה עדכן את הרוכשים על כך שהוא פושט רגל, וכן עדכן את עו"ד שם טוב (שייצג אותו בהליך המכירה), ושעדכן את עו"ד אינסל בזמן אמיתי על כך - אשר נסתרו בעדותיהם של בני משפחת הרוכשים, ושל עוה"ד שם טוב ואינסל שעדותם מהימנה - מובילה למסקנה שהנאשם ידע בפועל על חובתו זו לעדכן את הרוכשים ואת הנאמן, ובכל זאת בחר שלא לעשות כן, וזאת כחלק מתכנית המרמה.

הקבלה - הפקדת דמי הרצינות בניגוד להסכמה

עמוד 17

47. על פי הנטען בכתב האישום, במעמד זיכרון הדברים מסרו הרוכשים, לבקשת הנאשמים, שיק בסך של 18,000 ₪, כ"דמי רצינות", וסוכם כי עם חתימת הסכם מכירת הדירה, יוחזר השיק לרוכשים. מספר ימים לאחר מכן, פדו הנאשמים את השיק.

48. גב' מזל הרוש, בתם של בני הזוג גז, העידה שיק הועבר כדמי רצינות, והיה אמור להימסר בחזרה בזמן חתימת החוזה, אך הופקד לחשבון של הנאשמים, בניגוד להסכמה (עמ' 193). לדבריה, דמי הרצינות, בסך 18,000 ₪, לא היו אמורים להיות מופקדים בחשבון של הנאשמים (עמ' 194, ש' 17-18). הם ניסו לקבל אותם במועדים שונים, והנאשמים כל פעם התחמקו, ובסופו של דבר הסכום לא הושב להם. לדבריה, התנאי לשיק שנמסר במעמד זיכרון הדברים היה שמדובר בדמי רצינות, ולא יפדו אותם, אלא הכסף אמר היה לחזור לידי הוריה. שיק דמי הרצינות נמסר כדי להראות שהוריה יחתמו על החוזה (עמ' 200). השיק נפדה שלושה ימים לפני חתימה החוזה, וללא ידיעת הוריה (עמ' 200). כך גם העיד עו"ד ברמי, שייצג את הרוכשים, ולפי עדותו בני הזוג גז היו צריכים לקבל מהנאשמים בחזרה את השיק בסך 18,000 ₪ לאחר החתימה על החוזה (עמ' 79). רק בדיעבד הבין עו"ד ברמי שכבר במעמד חתימת החוזה, סכום זה נפרע (עמ' 82).

אמנם, מר אלי לוי צדק העיד בחקירתו הנגדית כי השיק שניתן במעמד זיכרון הדברים ניתן כ"דמי רצינות" (עמ' 104), ובהמשך במעמד חתימת החוזה הסכום הזה ירד (יקוזז) מהסכום של התשלום (עמ' 104, ש' 17-18). ואולם, גם לפי עדותו של מר אלי לוי צדק, שנוחה יותר לנאשם, שבה הוסכם על קיזוז, בשום שלב לא הוסכם שדמי הרצינות יופקדו עוד טרם חתימת החוזה. בסופו של דבר דמי הרצינות הופקדו עוד טרם חתימת החוזה, ובשום שלב לא הושבו לנאשמים, אף לאחר קביעת בית המשפט בנושא זה במסגרת הליך המרצת הפתיחה. מכאן שיש להסיק כי הנאשם הפקיד את דמי הרצינות כחלק ממעשה המרמה כלפי הרוכשים, ומבלי שהתכוון להשיב להם אותם ככל שהעסקה לא תצלח. לפי עדותה של גב' הרוש השיק נפדה שלושה ימים לפני חתימה החוזה, וללא ידיעת הוריה (עמ' 200). כלומר, בכל מקרה, משיכת השיק בוצעה על ידי הנאשם בטרם חתימת החוזה, ובניגוד להסכמה שהייתה בין הצדדים, ומבלי שהתכוון להשיב את הכסף. בכל פעל הנאשם במרמה.

הניסיון לקבל דבר - העסקה כולה

49. שוכנעתי כי הנאשם ניסה לקבל את העסקה כולה (יישום החוזה) במרמה, בכך שלא הודיע לרוכשים על דבר היותו פושט רגל. לאור מכלול הנסיבות, והיקף העסקה, מדובר בניסיון לקבל דבר בנסיבות מחמירות.

קשר סיבתי בין ה"מרמה" לבין ה"דבר" - המרצת הפתיחה לאכיפת החוזה אינה שוללת את הקשר הסיבתי

50. עבירת קבלת דבר במרמה כוללת דרישה למצג שווא, לקבלת דבר, ולקשר סיבתי בין השניים, קרי: שכתוצאה מהמרמה יתקבל הדבר. במקרה דנן, המרמה הייתה בכך שהנאשם הסתיר מהקונים ומבא כוחם את דבר היותו פושט רגל. הדבר שהתקבל הוא השיק בסך 18,000 ש"ח שנמסר כדמי רצינות במעמד חתימת זיכרון הדברים. הדבר שניסו הנאשמים לקבל באמצעות המרמה הוא כספם של הרוכשים. שוכנעתי כי קיים קשר סיבתי בין המרמה לבין הקבלה, וכי אילו ידעו הרוכשים שמדובר במי שהוא פושט רגל, לא היו מתקשרים בחוזה עם הנאשם, ולא היו מוסרים את השיק בסך של 18,000 ₪.

מתוך העדויות עולה במפורש שבני הזוג גז ובני משפחתם לא ידעו שהנאשם פושט רגל, ואילו ידעו שהוא פושט רגל לא היו מתקשרים עמו בזיכרון הדברים ובחוזה. כך למשל העיד מר אלי לוי צדק שאילו בני הזוג גז, והוא כמי

שפעל עבורם בנושא החוזה, היו יודעים שהדירה נמצאת בכינוס נכסים, לא היו רוכשים אותה (עמ' 101, עמ' 105). כך גם העידה גם גב' עלווה גז שהיא מכירה היטב את הנושא מתוקף תפקידה כעובדת במע"מ רמלה, ויודעת את כל מהלך ההתנהלות החוקית בתחום פשיטת הרגל, ואם הייתה שומעת משהו על כך, הייתה עוצרת את העסקה, משום שבן אדם שנמצא בפשיטת רגל, אסור לו למכור את הבית, בוודאי שלא באופן עצמאי, אלא הכול צריך להתנהל באמצעות הכונס (עמ' 130, ש' 25-30). כך גם העיד מר אליהו גז, בנם של בני הזוג גז, שהם לא היו חותמים על שום זיכרון דברים, ולא נותנים שיק לאדם שהוא פושט רגל (עמ' 149, ש' 2-7), ובשום שלב בשיחה לא עלה שהנאשם פושט רגל (עמ' 149).

אמנם, לאחר שנודע להם על כך שהנאשם פושט רגל, הם בחרו בדיעבד להגיש המרצת פתיחה לאכיפת החוזה, בין היתר משום שחששו שלא יזכו לקבל את כספם בחזרה, ובעצת עורך דין (עדות מזל הרוש, עמ' 201; עדות אלי לוי צדק, עמ' 108). בני הזוג גז עשו זאת משום שנקלעו למצב שאליו נקלעו, והם לא היו נכנסים מלכתחילה לעסקה, אילו היו יודעים שהנאשם פושט רגל (עדות מזל הרוש, בעמ' 201). בכל מקרה אין בהמרצת הפתיחה ברצונם לאכיפת החוזה בדיעבד, כדי להצביע על כך שהיו מסכימים להתקשר בזיכרון הדברים או בחוזה מלכתחילה, אילו ידעו שהוא פושט רגל ומסתיר את הליך המכירה מבא כוחו, ומהנאמן בפשיטת הרגל. העובדה הנאשם, אילו ידעו שהוא פושט רגל ומסתיר את הליך המכירה מבא כוחו, ומהנאמן בפשיטת הרגל. העובדה שבני הזוג גז עצמם לא העידו בבית המשפט (מר גז הלך לעולמו במהלך המשפט), אינה גורעת מהוכחה זו. המאשימה הוכיחה זאת באמצעות עדויות בני המשפחה אשר העידו על הלך נפשם של בני הזוג גז, ויש לקבל את עדותם בעניין זה כמי שידעו על הדברים מידיעתם האישית, ולא רק שיערו אותם בדיעבד.

חלק 2 - עבירות הזיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף ובידוי ראיות

51. עבירות הזיוף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף ובידוי ראיה מוגדרת כדלקמן:

סעיף 418 סיפא - זיוף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות:

"המזייף מסמך, דינו - מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו - מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים".

סעיף 420 - שימוש במסמך מזויף:

"המגיש או מנפק מסמך מזויף או משתמש בו בדרך אחרת, בידעו שהוא מזויף, דינו כדין מזייף המסמך".

סעיף 238 - בידוי ראיה:

"הבודה ראיה, שלא בדרך של עדות שקר או של הדחה לעדות שקר, או המשתמש בידועין בראיה בדויה כאמור, והכל בכוונה להטעות רשות שיפוטית או ועדת חקירה בהליך שיפוטי, דינו - מאסר חמש שנים".

האם הוכח קיומו של המסמך מזויף?

52. עו"ד יניב אינסל, הנאמן בפשיטת הרגל, מסר למשטרה את אסופת המסמכים שסומנה בהמשך כת/14 והבהיר בהודעתו (ת/5, ש' 40-42) (אשר הוגשה במסגרת עדותו) כי מדובר בתשובה שהשיבה הנאשמת לבקשה שלו לממש את הזכויות, וטענה שהם הודיעו לקונה על הליך פשיטת הרגל. עו"ד

אינסל מסר את המסמכים הללו למשטרה, הם סומנו על ידי החוקר צחי שגב בסימון צ"ש 17, ובהמשך הוגשו לבית המשפט וסומנו ת/14. ת/14 כולל הודעה והחלטת בית המשפט של פשיטת הרגל (בפתיקית) מיום 17.7.14, וכן כתב תשובה מטעם הנאשמת בהליך המרצת הפתיחה בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (ה"פ 53109-05-14). בתגובה מטעם הנאשמת בהליך פשיטת הרגל היא טענה, באמצעות בא כוחה, כי העובדה שהנאשם היה פושט רגל נאמרה במפורש לרוכשים ואף נרשמה במפורש בזיכרון הדברים לפני חתימת הצדדים. בכתב תשובה מטעם הנאשמת להמרצת הפתיחה שהגישו הרוכשים בבית המשפט המחוזי מרכז (ה"פ 53109-05-14), חזרה הנאשמת על הציטוט מתוך זיכרון הדברים המזויף שבו נרשם כי הנאשם נמצא בהליכי פשיטת רגל, ולתשובה זו צורף תצהיר חתום על ידי הנאשמת, שבו היא חוזרת על הטענה לפיה עובדת היותו של הנאשם פושט רגל נאמרה במפורש לרוכשים ואף נרשמה במפורש בזיכרון הדברים לפני חתימות הצדדים. בתצהיר חוזרת הנאשמת ומצטטת מתוך זיכרון הדברים שבו הוספו השורות שלפיהן הנאשם הוא פושט רגל, ונטען כי לא ברור כיצד הכיתוב "נשמט" מהעתק זיכרון הדברים שצורף להמרצת הפתיחה. **לתצהיר צורף כנספח ד' זיכרון הדברים בו מופיעות שתי השורות שבהן רשום "הערה: המוכר יוסף חן נמצא בהליכי פשיטת רגל, תיק בית המשפט...".**

בנסיבות אלה, הוכח דבר קיומו של זיכרון הדברים המזויף, והמסמך האמור מהווה ראיה קבילה.

האם המאשימה הוכיחה שזיכרון הדברים המזויף הוגש לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה?

53. ב"כ הנאשם כפר בכך שזיכרון הדברים המזויף אכן הוגשו לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה. סבורני כי המאשימה הוכיחה שזיכרון הדברים המזויף, הוגש לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה. אמנם, היה ביכולתה של המאשימה להוכיח את הגשת המסמך לבית המשפט באמצעות תעודת עובד ציבור של מזכיר בית המשפט, אשר יאשר שהמסמך אכן הוגש לתיק בית המשפט, והמאשימה לא עשתה כן. עם זאת, המאשימה הוכיחה באמצעות גב' מזל הרוש שזיכרון הדברים המזויף הוגש בהליך המרצת הפתיחה. גב' מזל הרוש, בתם של בני הזוג גז, העידה בבית המשפט, והוצג לעדה בעדותה זיכרון הדברים המזויף (ת/14, נספח ד' לכתב התשובה והתצהיר מטעם הנאשמת בהמרצת הפתיחה) (עמ' 193, ש' 22 לפרו'). גב' הרוש אישרה כי זיכרון הדברים שעליו חתמו הוריה (המקורי) היה שונה מאותו זיכרון דברים שהוצג על ידי הנאשמת לבית המשפט בתיק המרצת הפתיחה שהגישו הוריה נגד הנאשמים (עמ' 194, ש' 8-6). גב' הרוש אישרה כי בזיכרון הדברים המזויף התווספו שורות שלא היו בזיכרון הדברים המקורי, ולפיכך נטען שהרוכשים ידעו שהנאשם הוא פושט רגל, דבר שאינו אמת (עמ' 194, ש' 9-10). גב' הרוש נשאלה בחקירתה הנגדית בנוגע להמרצת הפתיחה שהגישו הוריה בבית המשפט המחוזי בלוד, ועל זיכרון הדברים המזויף (עמ' 210, ש' 28-29), והדגישה שהם הופתעו מהתשובה שהגישה הנאשמת באותו הליך (עמ' 211, ש' 3), וכי מי שהגיש את המסמך המזויף היא הנאשמת, אך אינה יודעת מי זיף את המסמך בפועל (עמ' 211). כלומר, מתוך עדותה של גב' הרוש עולה שזיכרון הדברים המזויף אכן הוגש מטעם הנאשמת בהליך המרצת הפתיחה.

חיזוק לכך שזיכרון הדברים האמור הוגש לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה, ניתן למצוא בתגובתו של הנאמן, עו"ד אינסל (ת/15), שם טען עו"ד אינסל בבית המשפט של פשיטת הרגל, שהנאשמת טענה כי במסגרת זיכרון הדברים שעליו חתמו עם הרוכשים, צוין מפורשות, כי הנאשם נתון בהליכי פשיטת רגל. עו"ד אינסל הפנה לנספח ד' לתגובת הנאשמת להמרצת הפתיחה שצורפה לתגובה (פסקה 3 לת/15). כלומר, מתוך הודעתו של עו"ד אינסל לבית המשפט בהליך פשיטת הרגל, עולה כי הנאשמת אכן הגישה לבית המשפט בהליך

המרצת הפתיחה את זיכרון הדברים המזויף, שצורף שם כנספח ד'. בעדותו בבית המשפט בהליך הנוכחי עו"ד אינסל הבהיר שפנו אליו מהמשטרה למסור עדות, והוא מסר את המסמכים יש לו בתור נאמן בתיק פשיטת רגל (עמ' 189, ש' 31-30). מכאן, מתבקשת המסקנה שאותו נספח ד' שאליו התייחס עו"ד אינסל הוא זיכרון הדברים המזויף שהוגש בהליך המרצת הפתיחה.

כמו כן, במסמך שהוגש על-ידי ההגנה (נ/7) שהוא סיכומי טענות מטעם הנאמן, עו"ד אינסל, לבית המשפט בהליך הפש"ר, עו"ד אינסל טען למעשה זיוף מבית מדרשו של הנאשם, שכולל זיכרון דברים שנערך בין הנאשמים לבין הרוכשים, בני הזוג גז, שלא כולל שום הערה או אזכור לעניין היות הנאשם בהליך פש"ר. עו"ד אינסל טען כי לעומת זאת, בעותק של זיכרון הדברים שאותו צירפה הנאשמת לכתב תשובתה **להמרצת הפתיחה** שהגישו הרוכשים, מופיעה הערה, בה מצוין כי החייב מצוין בהליך פש"ר (פסקה 113 לסיכומים, נ/7). כלומר, אף מתוך מסמך זה, ביחד עם עדותו של עו"ד אינסל, מתבקשת המסקנה שהנאשם הגיש לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה את זיכרון הדברים המזויף.

האם המאשימה הוכיחה שזיכרון הדברים אכן מזויף?

54. שוכנעתי מעבר לספק סביר כי הזכ"ד (נספח ד' לתשובת הנאשמת להמרצת הפתיחה, ת/14) הוא זכ"ד מזויף, וכולל שתי שורות שהוספו בהקלדה, שבהן נרשם שהנאשם הוא פושט רגל. שתי שורות אלה אינן מופיעות בזכ"ד המקורי (ת/17). כך גם העיד מר אלי לוי צדק שבכל הנוגע לשורה שנרשמה בזיכרון הדברים לפיה: "המוכר יוסף חן, תעודת זהות... נמצא בהליכי פשיטת רגל, תיק בית משפט...", הרי שזו הערה מזויפת (עמ' 101). כך גם העיד מר אליהו גז כי שתי השורות שהוספו לזיכרון הדברים בדפוס - הוא לא ראה אותן במעמד החתימה על זיכרון הדברים (עמ' 148-149). הרישום בזיכרון הדברים לפיו הנאשם פושט רגל לא היה (עמ' 149, ש' 7-2). כאמור לעיל, גב' מזל הרוש שאישרה כי זיכרון הדברים שעליו חתמו הוריה היה שונה מאותו זיכרון דברים שהוצג על ידי הנאשמת לבית המשפט בתיק המרצת הפתיחה (עמ' 194, ש' 10-6). מכאן, שהוכח שזיכרון הדברים שהוגש לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה - היה מזויף.

האם המאשימה הוכיחה שהנאשם אחראי לזיוף זיכרון הדברים, ולהגשתו לבית המשפט.

55. מתוך מכלול הנסיבות עולה מסקנה חד משמעית לפיה הנאשם נושא באחריות לזיוף זיכרון הדברים. העובדה שזיכרון הדברים צורף כנספח לתצהיר של הנאשמת, ולא של הנאשם, אינה מעלה ואינה מורידה, הואיל וניכר כי כל פעולות הנאשמת בנושא זה נעשה על דעתו של הנאשם ובתיאום עמו. כך עולה ממכלול העדויות והראיות בתיק.

חיזוק למסקנה לפיה הנאשם אחראי לזיוף זיכרון הדברים קיים בעדותה של גב' עלווה גז אשר העידה כי זיכרון הדברים המקורי נשאר אצל הנאשם (עמ' 140).

חיזוק נוסף לכך שהנאשם זיף את זיכרון הדברים - בעצמו או באמצעות מי מטעמו - ואחראי להגשתו של זיכרון הדברים המזויף לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה קיים בתשובותיו של הנאשם בחקירתו במשטרה (ת/2). בהודעתו במשטרה נקט הנאשם בקו דומה לאמור בזיכרון הדברים המזויף, וטען כי עו"ד שם טוב, אשר טען שלא ידע שהנאשם פושט רגל - הוא שקרן. לטענתו עדכן את עו"ד שם טוב בכך. הנאשם טען שהכנ"ר ידע על כך שהוא מוכר את הדירה. לדבריו, בזמן אמיתי עדכן את עו"ד אינסל בכך שהוא מוכר את הדירה. כן טען כי גם בני משפחת גז הם שקרנים. טען שהוא לא הוסיף דבר למסמך. לטענתו, גם אלי לוי צדק שמסר שכלל לא ידע שהנאשם פושט רגל - הוא שקרן. הוא העביר מסמכים לבני משפחת גז בזמן חתימת זיכרון הדברים, והם חתמו

על כך שהם ידעו שהוא פושט רגל. לטענתו, עלווה, אשתו של אלי לוי צדק, שטענה כי במועד חתימת זיכרון הדברים לא עלה נושא פשיטת הרגל - שקרנית. לטענתו, עו"ד אינסל, שהוא הכנ"ר, שטען כי הנאשם לא עדכן אותו בדבר הסכם המכר עם משפחת גז - שקרן.

בפרט טען הנאשם בחקירתו שבזמן החתימה על זיכרון הדברים בני הזוג חתמו על כך שהם ידעו שהוא פושט רגל (ת/2, ש' 55-56).

מובן כי דברים אלה של הנאשם בחקירתו - אשר הנאשם אף נמנע מלהעיד בבית המשפט ולחזור עליהם או לחזור בו מהם - אינם דברי אמת. טענתו של הנאשם כי כולם שקרנים מלבדו, אינה יכולה לעמוד. גרסה זו של הנאשם לפיה הרוכשים ידעו על היותו פושט רגל וכי הם חתמו על זיכרון הדברים שבו נרשם שהוא פושט רגל, היא המשך של הקו שבו נקט בזיכרון הדברים המזויף ומחזקת את המסקנה שהנאשם הוא זה שזייף את זיכרון הדברים ופעל להגשתו כנספח לתצהירה של הנאשמת בכתב תשובה לבית המשפט. הנאשם אישר בחקירתו כי אכן היה זיכרון דברים שבו נרשם שהוא פושט רגל, ואף טען שמדובר בזיכרון דברים אמיתי, ולא מזויף - ומכאן שיש לדחות את טענתו בנוגע לקבילות זיכרון הדברים המזויף ובנוגע לאחריותו לזיוף זיכרון הדברים ולהגשתו לבית המשפט.

חיזוק נוסף לכך שהנאשם היה אחראי לזיוף זיכרון הדברים המזויף ולהגשתו לבית המשפט קיים אף בתשובתו של הנאשם לכתב האישום שבה כפר בטענת המאשימה שהנאשמים לא הביאו לידיעת הרוכשים כי הוא נמצא בהליך פשיטת רגל. הנאשם אישר כי נכרת זיכרון דברים, וטען שנושא מעמדו הוזכר והיה ידוע. טענה זו, אשר התבררה במהלך המשפט כבלתי נכונה, מחזקת את המסקנה שהנאשם היה אחראי לזיוף זיכרון הדברים ולהגשתו לבית המשפט.

מכאן, ששוכנעתי כי הנאשם אחראי לזיוף זיכרון הדברים וכי פעל - באמצעות הנאשמת - להגשת זיכרון הדברים המזויף לבית המשפט בהליך המרצת הפתיחה. בכך ביצע הנאשם עבירות של זיוף, שימוש במסמך מזויף ובידוי ראיות. בידוי הראייה נעשה על ידי הנאשם בכוונה להטעות רשות שיפוטית במטרה להציג לבית המשפט מצג שווא כאילו הנאשמים הודיעו לרוכשים מבעוד מועד על כך שהנאשם פושט רגל. ככל שהיה ברצון הנאשם לטעת ספק סביר בשאלה האם זיכרון הדברים המזויף הוגש לבית המשפט, והאם הוגש בידיעתו או על דעתו, היה ביכולתו לזמן לעדות את עו"ד גלעד ברמן, אשר חתום על תגובת הנאשמת לבית המשפט בהמרצת הפתיחה, ולבסס באמצעותו את הטענה. משלא עשה כן, יש לקבוע את אחריותו של הנאשם למעשי הזיוף, השימוש במסמך מזויף, ובידוי הראיות.

חלק 3 - עבירות לפי פקודת פשיטת הרגל

56. הנאשם הואשם בעבירות של הימנעות לעזור בגילוי נכסיו, עבירה לפי סעיף 214 לפקודת פשיטת הרגל, ועבירה של העלמת נכסים והשמטה עבירה לפי סעיף 216 (4) ו-(6) לפקודה.

57. סעיף 214 לפקודת פשיטת הרגל קובע כדלקמן:

"חייב שנמנע במזיד לקיים חובתו לפי סעיף 56 או למסור חלק מנכסים שבהחזקתו או בשליטתו הניתנים לחלוקה בין נושיו לכוונת הרשמי או לנאמן או לכל אדם שבית המשפט הסמיך להחזיק בהם, דינו - מאסר שלוש שנים".

58. סעיף 216 לפקודת פשיטת הרגל קובע כדלקמן:

"מי שעשה אחד המעשים או המחדלים האמורים להלן, לאחר שהוכרז פושט רגל או לאחר

שניתן צו כינוס על נכסיו, דינו - מאסר ארבע שנים:

(4) אחרי שהוגשה בקשת פשיטת רגל מטעמו או נגדו, או תוך שנים עשר חודשים לפני שהוגשה, העלים חלק מנכסיו, או חוב המגיע לו או ממנו;

השמטה

(6) השמיט דבר בעל חשיבות בכל הודעה בדבר עניניו";

59. במקרה דנן הנאשם נמנע במזיד מלמסור את הדירה לנאמן, וניסה למכור את הדירה לרוכשים, תוך הסתרת המעשה מהנאמן ומבית המשפט בהליך פשיטת הרגל. בנוסף לכך, הנאשם העלים מפני הנאמן, עו"ד אינסל, חוב המגיע לו, בכך שהסתיר מפניו את דבר קיומם של זיכרון הדברים ושל החוזה למכירת הדירה, ולא דיווח לו על כך. במקביל, הנאשם השמיט דבר בעל חשיבות מהנאמן, בכך שבעת שביקש את אישור הנאמן למכירה, הסתיר מהנאמן את העובדה שאישור זה התבקש בדיעבד, לאחר שחוזה המכר כבר נחתם.

יצוין, כי סעיף 217 לפקודה מעניק הגנה במקרים שלנאשם לא הייתה כוונה לרמות, ואולם במקרה דנן, כפי שנקבע לעיל, שוכנעתי כי הייתה לנאשם כוונה ברורה לרמות.

60. מתוך הודעות הנאשם לבית המשפט בהליך פשיטת הרגל, עולה כי הנאשם פעל במרמה ובהסתרה כלפי כל הגורמים הרלוונטיים, לרבות בית המשפט והנאמן בפשיטת הרגל. ביום 19.5.14, למעלה מ-10 ימים לאחר החתימה על החוזה, הגיש הנאשם לבית המשפט הודעה שבה הוא מצוין כי אין לו נכסים למכירה, אין ברשותו כסף לשלם, ולכן הוא מבקש לקבל הפטר (ת/12). זאת כאשר הוא מסתיר מבית המשפט ומהנאמן את דבר החתימה על החוזה למכירת הדירה (מיום 8.5.14). גם הודעה ששלח הנאשם לנאמן, עו"ד אינסל, ביום 21.5.14, שבה דיווח כי הגיע קונה רציני, כדבריו, וביקש את אישור הנאשמת למכירה (ת/11), נעשתה תוך הסתרת העובדה שכבר ביום 8.5.14 נחתם החוזה למכירת הדירה, מבלי שהתבקש אישור הנאמן לכך. התנהלות זו מצביעה על דרך המרמה שבה בחר הנאשם בכל הנוגע למכירת הדירה.

באופן דומה, כפי שעולה מהודעתו של עו"ד אינסל, ביום 3.4.14 הגיע הנאשם לבית המשפט המחוזי בת"א והגיש את הודעת נאשמת שבה נטען שהדירה היא שלה באופן בלעדי, שהנאשם בכלל מתגורר בקריית גת אצל אביו, והיא מבקשת למחוק את חובותיו של הנאשם לחלוטין (ת/5, ש' 21-26). גם הודעה זו, שהוגשה על ידי הנאשם, מהווה הסתרה של דברים בעלי חשיבות, עובדת כוונת הנאשמים למכור את הדירה, מבית המשפט. זאת בפרט בשים לב לכך שהמשא ומתן עם הרוכשים החל עוד קודם לכן, במהלך חודש מרץ 2014.

61. אכן, הנאמן, עו"ד אינסל, אישר שאילו היה יודע על כוונת הנאשם למכור את הדירה, לא היה מתנגד לכך, ובלבד שהיה מבטיח שסך של 200,000 ₪ היה מגיע תחילה אליו (ובאמצעותו אל הנושים) (עמ' 170 ש' 20-25), ואולם עו"ד אינסל הבהיר שדבר המכירה הוסתר ממנו, ואם היה יודע שהנאשם ביצע הסכם מכר מבלי לעדכן אותו, היה מוציא מיד צו מניעה (ת/5, ש' 59). הוא היה מסכים למכירה, בכפוף להבטחת העובדה ש-200 אלף ₪ יגיעו אליו ובאמצעותו לנושים (עמ' 170, ש' 17-18), וכל עוד ייאמר לקונה שהכסף הראשון יגיע לנאמן (עמ' 170, ש' 25). משלא עשה הנאשם כן, משהסתיר מהקונים את דבר המכירה, ומשלא גילה לנאמן מבעוד מועד את דבר המכירה, הרי שאין בנכונותו של הנאמן להסכים לעסקה בתנאים מסוימים, כדי לסייע להגנת הנאשם.

62. מכאן שהמאשימה הוכיחה כי הנאשם נמנע במזיד מלקיים את חובתו למסור חלק מהנכסים

שבחזקתו לנאמן, ובכך עבר עבירה לפי סעיף 214 לפקודה. עוד הוכחה המאשימה שהנאשם העלים חוב המגיע לו, בכך שהסתיר מהנאמן, עו"ד אינסל את דבר קיומו של זיכרון הדברים, ולאחר מכן את דבר קיומו של החוזה. בכך עבר הנאשם עבירה לפי סעיף 216(4) לפקודה. כמו כן, המאשימה הוכחה כי הנאשם השמיט דבר בעל חשיבות בכל הודעה בעניינו, בכך שהסתיר את דבר מכירת הדירה בהודעה שמסר בהליך פשיטת הרגל. בכך עבר הנאשם עבירה לפי סעיף 216(6) לפקודה.

הגנה מן הצדק, מחדלי חקירה ושאר טענות

63. בשולי הדברים יצוין כי נתתי דעתי לטענות ב"כ הנאשם בנוגע להגנה מן הצדק, אופן ניהול החקירה, הטענה כי הרוכשים חתמו על תצהיר כוזב בטופס המש"ח, ועוד, ולא שוכנעתי שיש לקבלן. שוכנעתי כי הרוכשים פעלו בתום לב, וזאת אף אם שגו באופן מילוי טופס המש"ח (ר' עדות עו"ד שם טוב, בעמ' 63-64).

סוף דבר

64. בסיכומי של דבר עלה בידי המאשימה להוכיח מעבר לספק סביר שהנאשם ביצע את המעשים והעבירות המיוחסים לו בכתב האישום.

65. אשר על-כן, אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ט"ו תמוז תשע"ט, 18 יולי 2019, במעמד הצדדים